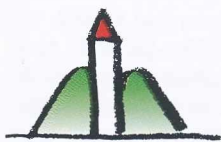

ŠTEVILKA 33
14. september 2001

LIPNICA

G l a s i l o O b č i n e M o r a v s k e T o p l i c e

FOTO: LUDVIG SOČČ

U V O D N I K

Občina Moravske Toplice v sedmem letu obstoja praznuje 5. občinski praznik. S senco napetosti in nelagodnosti. Poročamo o dogajanju in predstavljamo nagrajence.

Spet pišemo o lokalni samoupravi: pojasnujemo, polemiziramo, komentiramo, ne brez sarkazma. Prav gotovo bomo o tem pisali tudi v naslednjih številkah.

Pa še vsakdanji utrip skušamo zajeti.

Krog sodelavcev se širi: z več pripevki se oglašja Janez Škalič. Vabimo tudi druge.

Naslednja številka izide v decembru, naslednje leto bi naj s soglasjem izdajateljskega sveta izšlo več števil (šest). Tako rekoč redno bomo izhajali vsaka dva meseca v nekoliko manjšem obsegu.

Urednik

Osrednja proslava 5. občinskega praznika Občine Moravske Toplice v Sebeborcih

LIPNICA 33

5. OBČINSKI PRAZNIK	2-4
OBČINSKI SVET	5
LOKALNA SAMOUPRAVA	6-9
PROMETNA VARNOST, GASILSTVO	16-17
ODVOZ ODPADKOV	19
KOLEDAR PRIREDITEV	20

Vodilna tema naslednje številke LIPNICE:

SAMOPRISPEVEK – ZGOLJ
OSTALINA PRETEKLOSTI
ALI TUDI
DEJAVNIK RAZVOJA?

Mag. Geza Erniša ČASTNI OBČAN OBČINE MORAVSKE TOPLICE

FOTO: GEZA GRABAR

RAZMIŠLJANJE OB 7. LETU OBČINE IN 5. OBČINSKEM PRAZNIKU

S številom sedem je povezanih nič koliko pravljičnih dogajanj, to je tudi število, ki je velikokrat postavljeno kot mejnik za dokončno uveljavitev: lahko da je to zakonska zveza, lahko da je to ekonomska doba novega podjetja, lahko pa je to tudi preizkusni čas za delovanje občine. Sociologi, filozofi in različni znanstveniki ugotavljajo, da je človeštvo v zadnjih petdesetih letih doživelo več sprememb kot katerakoli generacija pred tem in da ravno te hitre spremembe pomenijo nujno soočanje z negotovo prihodnostjo – ta pa je posledica delovanja družbenih sil, ki smo jih sami spravili v tek in se nam že danes kaže v obliki vsesplošnega segrevanja ozračja, kar ima med drugim tudi močan vpliv na vse bolj pogosta sušna obdobja.

Vendar pa sušna obdobja niso nekaj posebnega, saj se z njimi tako ali drugače srečujemo velikokrat tudi sicer v življenju: ko nam primanjkuje denarja in želimo na različne načine premagati problem. Tako nekako je tudi s proračunom na državni in občinski ravni. Ob sestavljanju proračuna, ki pomeni omogočanje določenih razvojnih programov, si je potrebno vedno znova zastaviti vprašanje: Kako premagovati denarne – proračunske ovire?

Med načini soočanja z ovirami je vsekakor najboljša izbira – njena odstranitev ali premostitev! Čimmanj čustveni smo pri tem, tembolj se lahko posvetimo bistvu problema, tem lažje ga definiramo in temu primerno rešimo – tako se opisuje premagovanje ovir v temeljih psihologije. V praksi to lahko pomeni naslednje: Če se srečuješ s pomanjkanjem denarja v proračunu občine zaradi velikih potreb in želja, sta samo dve možnosti: zmanjšanje obsega potreb in želja (odhodkov) ali povečanje obsega možnosti (prihodkov). Najboljših rešitev nikoli ni, tudi veliko dobrih ni, zato se je potrebno vedno odločati med možnostmi, ki so manj slabe – odgovornost pa je velika, saj imamo opravka z javnim denarjem, ki si ga na nek način vsi lastijo. Vendar je težava v tem, da večina tistih, ki želijo koristiti javni denar in tudi tistih, ki o njegovi delitvi odločajo v občini, razmišlja le o odhodkovnem delu proračuna in o načinu, kako za sebe, svoj kraj, svojo dejavnost, svoj hobi ... dobiti čim večji kos pogače. Ko se začne razprava o prihodkovni strani proračuna, je odnos popolnoma nasproten: kako doseči takšen način zbiranja sredstev, da bo »njih« to najmanj prizadelo.

Vsa leta obstoja te občine vlagam sam – in celotna uprava – veliko napora v prihodkovni del proračuna, torej v povečevanje proračunske pogače iz različnih virov. Letos se nam je ta napor še posebej dobro obrestoval, saj smo dobili kar nekaj projektov. Tako smo dobili veliko podporo za projekt rastlinjakov, ki se gradijo neposredno ob igrišču za golf, v neposredni bližini zdravilišča. Nepovratnih evropskih PHARE sredstev je 100 mio SIT, nepovratnih sredstev Ministrstva za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano ter Ministrstva za gospodarstvo pa 70 mio SIT. Pri izgradnji ART centra v Središču je bilo pridobljenih 45 mio evropskih in državnih nepovratnih sredstev, pri skorajšnjem začetku izgradnje krožišča v Moravskih Toplicah in križišča v Prosenjakovcih bo delež državnih vlaganj več kot 100 mio SIT, pri izgradnji vodovodnega si-

stema v Prosenjakovcih pa več kot 50 mio SIT. Sredstva Evropske unije in države pa so bila pridobljena še za več manjših projektov v Filovcih (Pod slamnato streho), za izdajo knjige (VTC Goričko) in druge. Vseh teh sredstev ni mogoče porabiti za kanalizacije in ceste, saj gre za namenski denar, ki pa je izjemnega pomena za hitrejši gospodarski razvoj naše občine in možnosti pridobivanja ter ustvarjanja novih delovnih mest. Ravno podatki o številu novo ustvarjenih delovnih mest v občinah pa našo občino že sedaj uvrščajo med uspešnejše v Sloveniji – to kaže tudi podatek o odstotku brezposelnih, ki je v naši občini skoraj na ravni države. Pomurska regija to povprečje močno presega v negativnem smislu.

Za pridobitev sredstev iz države za lokalno cestno infrastrukturo in kanalizacije je bilo v letošnjem letu izjemno malo možnosti, saj je bil denar, ki je na ravni države namenjen za to, skoraj razpolovljen v primerjavi z letom poprej, temu primerno smo pridobili tudi manj nepovratnih sredstev. Po pravkar končanih državnih razpisih smo dobili 25 mio SIT za pokritje obveznosti na projektu kanalizacije in čistilne naprave v Noršincih, Mlajtincih in Lukačevcih (večina del je bila dokončana v letu 2000), 12 mio SIT za vodovodno povezavo v Martjancih (dela se bodo začela v septembru 2001) in 12 mio SIT za lokalno cesto na Votkov breg v Fokovcih (dela se bodo začela v oktobru 2001).

Letos smo uspeli delno pridobiti turistično takso kot posebni vir proračuna, kar pomeni za približno 15 mio več možnosti pri vlaganjih na področju turizma (letos so ta sredstva pretežno namenjena v sofinanciranje krožišča in dovozne ceste do ZMT).

Močno smo si prizadevali, da bi dosegli podoben efekt – torej del izvenproračunskih sredstev – iz gramoza v projektu revitalizacije gramoznice v Filovcih. Ta sredstva bi namenili za izgradnjo čistilne naprave in kanalizacije v Filovcih, vendar nas je pri tem onemogočila inšpekcija, ki ne dovoli izkopa gramoza brez vseh rudarskih dovoljenj. Pričakovati je, da bo ta dovoljenja možno pridobiti v roku, ki se bo še ujemal z datumom v planu razvoja občine predvidenega začetka gradnje teh sistemov v Filovcih (kanalizacija in ČN Filovci spada v III. prioriteto in je predvidena za gradnjo v letih od 2002 do 2005). Zato je popolnoma brez potrebe, da se ljudi razburja in spravlja v slabo voljo z različnimi dezinformacijami, ki mečejo slabo luč na vse, ki smo pri tem dogo-

voru sodelovali, čeprav je popolnoma jasno, da je pri vsej stvari šlo le za poskus pridobitve dodatnih virov.

Sicer pa je delovanje občine v sedmem letu že doseglo nivo, ko jo je mogoče primerjati z veliko starejšimi, tradicionalnimi okolji mestnih in drugih že prej uveljavljenih občin, ne samo s stališča delovanja uprave, temveč tudi na področju gasilstva in športa, kjer so se naše zveze dobro uveljavile, na področju turizma, kjer TIC nenehno pridobiva na svojem poslanstvu, na področju pospeševanja gospodarstva, kjer se prepozna delo lokalne agencije Sinergija, ter urejanju komunalnih zadev in našega okolja, kjer pa se delo našega komunalnega podjetja Čista narava velikokrat ocenjuje enostransko. Čeprav na področju kulture ni organizirana zveza, je delo nekaterih kulturnih skupin ob zagnanem in ustvarjalnem delu posameznikov na tem področju zelo dobro (predvsem plesnih skupin Bogojina, Tešanovci, Motvarjevci, pevskih zborov in drugih skupin).

Naše šole in vrtci dosegajo dobre rezultate pri učno-vzgojnem in izobraževalnem procesu in so po tovrstnih merilih povsem primerljivi s šolami in vrtci v urbanih okoljih. Vsekakor želimo v občini omogočiti učiteljem, vzgojiteljem in učencem ter našim najmlajšim, da bi delali oziroma pridobivali svoje znanje v sodobnih šolah in vrtcih, vendar pa je tudi v tem primeru veliko odvisno od denarja, ki pa ga kot dodatni vir države skoraj ni mogoče pridobiti.

Občina Moravske Toplice se v tem letu srečuje s pobudo KS Bogojina in KS Filovci za ustanovitev nove občine in pobudo KS Martjanci za izločitev iz sedanjega občine ter priključitev k mestni občini. Ali bo do tega prišlo, ni odvisno od stališča sedanjega občine, ki je že sprejela odločitev, da nikogar ne želi ustavljati pri njegovih prizadevanjih. Vendar je končna odločitev o tem v pristojnosti državnega zbora.

Sicer pa so se v zadnjem obdobju – tudi ali pa predvsem zaradi velikih prizadevanj za novo občino – v tem delu občine dogajale stvari, ki ne spadajo v okolje, ki predstavlja enega pomembnejših turističnih centrov v Sloveniji. Od ljudi, ki so tako ali drugače prisotni v tej dejavnosti in živijo v civiliziranem svetu, bi človek pričakoval veliko več razuma in prisebnosti. Res mi je zelo žal, da se na ta način pojavljamo v slovenski javnosti.

Nadaljevanje na naslednji strani

Vendar se stvari zelo hitro odvijajo in bo javnost kmalu ugotovila, da gre za pritlehno politiko politične opcije, znane po tovrstnih načinih delovanja, ki bolj kot demokratično politično kulturo boja za oblast postavlja v ospredje druge metode. V glavnem jim ljudje niso na veliko nasedli, zato sem prepričan, da jim tudi naše okolje ne bo. Upam le, da pri svoji vnemi posamezniki niso šli predaleč, čeprav članek v zadnji številki "Vestnika" razkriva, da so bili podpisi posameznikov uporabljeni tudi za popolnoma neutemeljene obtožbe – prijave proti meni kot županu. Ali ima na razum in posledično na reakcije in dogajanja v glavih nekaterih posameznikov že vpliv klimatska sprememba, o kateri je govora v začetku tega sestavka, ali pa je to povezano s prikazovanjem različnih oblik nasilja na televiziji, je pravzaprav popolnoma vseeno. Vendar so to vsekakor zaskrbljujoča in vsega pomilovanja in obsodbe vredna dejanja.

Pri tem me veseli, da se javnost vedno bolj distancira od takšnih dogodkov in takšnih ljudi, jih obsoja in v bistvu na ta način daje pomembno moralno podporo vsem, ki želimo, da bi vsi v tej občini živeli v mirnem in prijaznem okolju, četudi so mnenja posameznikov o določenih vprašanih različna.

Sicer pa je letošnji praznik, čeprav v senci opisanih neljubih dogodkov, ponovna priložnost, da nagradimo občanke in občane za njihove dosežke v preteklosti. Iskreno čestitam vsem prejemnikom nagrad in priznanj. Pa tudi vsem tistim, ki veliko časa in energije vlagate za dobrobit vseh in v razvoj našega okolja z delovanjem v krajevnih in vaških skupnostih, zvezah, štabih, društvih in drugih organizacijah.

In nenazadnje voščim prijetno praznovanje vsem občankam in občanom ob našem 5. občinskem prazniku z željo, da poskušamo z dobrim sodelovanjem tudi v prihodnje dosegati pomembne uspehe.

Feri Cipot, župan

PRIZNANJA NAJLEPŠE UREJENIM

Turistično informacijski center (TIC) Moravske Toplice je izvedel že šesto ocenjevanje krajev in šol v občini v akciji »Moja dežela lepa in gostoljubna«. Ocenjevali so 25 naselij, preostala tri sodelujejo v ocenjevanju Turistične zveze Slovenije (Bogojina in Selo v konkurenci izletniških krajev, Moravske Toplice pa med zdraviliškimi kraji). Največ točk je ocenjevalna komisija tokrat prisodila naselju Andrejci (drugič, naslov najlepšega kraja jim je bil dodeljen že leta 1996) in Osnovni šoli Fokovci.

Avgusta so si člani komisije ogledali še blizu 30 domačij v občini, ki so sodelovale v ocenjevalni akciji »Naj grünt«. Posebej so ocenjevali kmečka gospodarstva in največje število točk dodelili kmetiji Vitez v Tešancih. Med domačijami (stanovanjske hiše z okolico) je prepričljivo zmagala domačija Danč, Kančevci. Vodja TIC Elica Horvat in podžupan Jože Matis sta dobitnikom priznanj izročila še praktična darila.

PROGRAM PRIREDITEV

Sobota, 25. avgust 2001: *Filovci-Gaj*

»**POD SLAMNATO STREHO**« –
ZAKLJUČNA PRIREDITEV

Petek, 31. avgust 2001: *Bogojina*
OTVORITEV IZLETNIŠKE KMETIJE
PUHAN

Petek, 7. september 2001: *Mor. Toplice*
SVEČANA SEJA OBČINSKEGA SVETA
S PODELITVIJO NAGRAD IN PRIZNANJ

Sobota, 8. september 2001: *Krnji*
PREVZEM GASILSKEGA ORODNEGA
VOZILA

Nedelja, 9. september 2001: *Sebeborci*
OSREDNJA PROSLAVA IN

OTVORITEV OBNOVLJENEGA VAŠKO-
GASILSKEGA DOMA

Petek, 14. september 2001: *Središče*
OTVORITEV ART CENTRA

Sobota, 15. september 2001: *Mor. Toplice*
V. REKREATIVNI KOLESARSKI
MARATON »TERME 3000«

Nedelja, 16. september 2001: *Sebeborci*
AVTO MOTO RALLY
»VSE ZA VARNOST PROMETA –10%«

Sobota, 22. september 2001: *Bogojina*
FOLKLORNI VEČER

Sebeborci OSREDNJA PROSLAVA

Osrednja proslava občinskega praznika je tokrat potekala na prireditvenem prostoru ob vaško-gasilskem domu v Sebeborcih. Organizatorji so ji pridružili še otvoritev obnovljenega doma in podelitev nagrad dveh ocenjevalnih akcij v občini: »Moja dežela lepa in gostoljubna« (najlepše urejeni kraj in šola) ter »Najlepši grünt« (najlepše urejena domačija in kmetija).

Predsednik sveta krajevne skupnosti in prostovoljnega gasilskega društva Sebeborci Slavko Škerlak je v uvodnem nagovoru poudaril pripravljenost občanov Sebeborci, združenih v več društvih (gasilsko, strelsko, nogometno, športno kinološko), za skupno delovanje pri različnih projektih. Eden takih je tudi dograjeni in prenovljen vaško-gasilski dom, v katerem so poleg garaže in pisarniških prostorov uredili tudi sodobno strelišče.

Slavnostni govornik, župan Franc Cipot, je pregledal uspešno pot Občine Moravske Toplice v teh sedmih letih obstoja

in občanom zaželel prijetno praznovanje petega praznika (njegovo razmišljanje objavljamo na drugi strani Lipnice). Zbrane je s kratkim nagovorom pozdravil še poslanec Državnega zbora Geza Džuban.

Kulturni program sta sestavili dve uspešni skupini z območja občine: ženska pevka skupina »Prekmurke« pod vodstvom prof. Jožeta Vukana in folklorna skupina kulturno-turističnega društva Tešanovci s spletom prekmurskih narodnih pesmi oziroma plesov.

Ludvik Sočič

Moravske Toplice

SVEČANA SEJA OBČINSKEGA SVETA

Večnamenski prostor hotela Vivat je bil prizorišče svečane seje občinskega sveta ob petem prazniku Občine Moravske Toplice. Na njej so podelili občinska priznanja in nagrade. Po pozdravnem nagovoru podžupana Jožeta Matisa – med številnimi gosti, svetniki, poslanci, župani in drugimi vabljenimi je posebej pozdravil prvega častnega občana te občine, g. Jožefa Kuharja – je v osrednjem govoru župan Franc Cipot nanizal uspehe občine. V sedmih letih, odkar je začel veljati zakon o lokalni samoupravi, je občina Moravske Toplice ustvarila številne dosežke in postala sodobna občina po meri ljudi. Organizacijskim uspehom so sledili tudi tisti v praksi: v turizmu, kmetijstvu, kulturi in na področju infrastrukture.

Od ustanovitve turistično informacijskega centra, ki je bil prvi te vrste v državi, formiranja javnega komunalnega podjetja Čista narava, skupaj z goriškimi občinami so ustanovili razvojno agencijo Sinergija, zavidanja vredne uspehe pa so dosegli tudi na področju vzgoje otrok in izobraževanja mladine, gasilstva, informiranja. Župan se

ni izognil sedanjih razmeram v občini, ki jih je v prispodobi označil za »vreme s temnimi oblaki, za katero upa, da se bo kmalu zvedrilo«.

V imenu županov goriških občin (Puconci, Grad, Gornji Petrovci) je zbrane pozdravil puconski župan Ludvik Novak, spregovorila sta še Geza Džuban in predstavnik občine Ližnjan pri Puli na Hrvaškem, s katero so Moravske Toplice navezale pristne stike.

Občina je po sklepu sveta podelila šest priznanj (nagrajence predstavljamo na četrti strani Lipnice).

Geza Erniša, ki se je zahvalil v imenu vseh nagrajencev, je svoje pretehtano razmišljanje o življenju in dejanjih sklenil z mislijo, da tudi današnji dan ponuja priložnost, da se spoprimemo z izzivi sodobnega časa. Prepričan je, da bomo v dobrem duhu delali in živeli tudi v prihodnje.

Seji sta dala poseben pridih svečanosti mlada glasbenika, kitarista in pevca, brata Miran in Matej Čarni iz Martjanec.

Geza Grabar

NAGRAJENCI OBČINE MORAVSKE TOPLICE ZA LETO 2001

ČASTNI OBČAN

Mag. Geza Erniša, Moravske Toplice

Že od mladih let je Geza Erniša, rojen v Tešanovcih, vedno pripravljen priskočiti na pomoč in pomagati slehernemu človeku, zato je njegova odločitev, da se zapiše službi evangeličanskega duhovnika v duhu njegovih dejanj in zelo širokega svetovljanskega pogleda veliko več kot naključna odločitev.

Ceprav s službo, ki jo opravlja mag. Geza Erniša, ni neposredno povezano delovanje občine, pa je vseeno veliko vsebin, ki kažejo na to, da so lahko odnosi med ljudmi, ki imajo občutek za pomoč in sodelovanje, velika vzpodbuda in možnost za doseganje splošne blaginje v določenem okolju. In ravno tovrstne odločitve in skupni dogovori, ki smo jih dosegli v preteklosti z njegovim sodelovanjem, so omogočile uresničitev nekaterih pomembnih pridobitev za naše občane.

Da je poslanstvo in razmišljanje mag. Geze Erniša, ki ga prenaša ne le na ljudi okrog sebe, temveč na široke množice, izredno veliko, kaže letošnje imenovanje oziroma izvolitev na najvišjo cerkveno funkcijo v okviru evangeličanske cerkve pri nas – mesto škofa Evangeličanske cerkve v Sloveniji. Ker s svojo izvolitvijo mag. Geza Erniša prinaša v našo občino tudi sedež evangeličanske cerkve in s tem neposredno prispeva veliko k ugledu, uveljavljanju in razpoznavnosti Občine Moravske Toplice, mu občina podeljuje najvišje občinsko priznanje – naziv Častni občan Občine Moravske Toplice za leto 2001.

POSEBNO PRIZNANJE

Mirko Joviševič, Prosenjakovci

Mirko Joviševič je bil v času osamosvojitve Slovenije komandir kasarne Miha Marinko v Prosenjakovcih. Z vojsko in vso opremo se je predal slovenski vojski oziroma teritorialni obrambi. Za to humano dejanje je ob deseti obletnici osamosvojitve Slovenije primeren trenutek za zahvalo s posebnim priznanjem Občine Moravske Toplice.

Nagrajenci Občine Moravske Toplice 2001 (od leve proti desni): Ludvik Sočič, Mirko Joviševič, župan Franc Cipot, Geza Erniša, Franc Molnar in Koloman Pintarič, predsednik PGD Martjanci; manjka: Jožef Nemeš

NAGRADA

Franc Molnar ml., Selo

Franc Molnar je mlad kmetovalec, ki nadaljuje tradicijo svojih staršev. Ukvarja se predvsem s poljedelstvom in živinorejo. Obdeluje 48 hektarov kmetijskih površin, od tega prideluje koruzo na 17,5 ha, pšenico na 15 ha, 8,5 ha ima zasajenih s sladkorno peso, travo prideluje na 7 ha travnikov. V živinoreji prevladuje pitanje govedi (40–50 glav), ima 13 krav molznic. Ukvarja se tudi s prašičerejo (v tem času ima 7 plemenskih svinj).

Pomembno je, da kljub težavnemu položaju kmetijstva ne izgublja volje do posodobitve svoje kmetije. V pripravi ima dokumentacijo za izgradnjo modernih hlevov za 50 krav molznic.

VELIKA ZAHVALNA LISTINA

Jožef Nemeš, Tešanovci

Jožef Nemeš je več desetletij deloval v kmetijstvu, v kmetijskih zadrugah, predvsem na območju današnje Občine Moravske Toplice. Kot diplomirani kmetijski inženir je svetoval kmetom pri uvajanju novih tehnologij v poljedelstvu, poskušal pa je tudi z uvajanjem pridelave zelenjadnic. Več let je bil direktor Kmetijske zadruge Martjanci, ki je s svojimi enotami delovala na skoraj celotnem območju občine. V vseh svojih letih delovanja je nedvomno zelo veliko prispeval k razvoju kmetijstva, zato menimo, da se mu po njegovi upokojitvi s podelitvijo Velike zahvalne listine primerno zahvalimo za njegovo dolgoletno delo.

PRIZNANJE OBČINE MORAVSKE TOPLICE

Prostovoljno gasilsko društvo Martjanci

PGD Martjanci letos praznuje 110 let delovanja in je najstarejše PGD v Občinski gasilski zvezi Moravske Toplice, spada pa med najstarejša PGD v Prekmurju. 110 let obstoja in delovanja je doba, ki je zahtevala in še zahteva veliko prostovoljnega dela, neprepanih noči in drugih pomoči gasilcev. Odlika članov gasilskega društva v Martjancih je poleg vloge pri varovanju premoženja občanov ter svoje in širše okolice velikokrat tudi ta, da so nosilci napredka in celotnega razvoja kraja. Mnogo gasilskih generacij je šlo skozi to gasilsko društvo in vsaka generacija je živela in delovala v razmerah, ki so bile dane v določenem obdobju, vedno pa je skrbela za varovanje človeških življenj in premoženja ljudi. Tako je tudi PGD Martjanci kljub težavam v svojem dolgoletnem delovanju ostalo zvesto svojemu delu in premagovalo vse težave. Ob visokem jubileju se lahko gasilci iz Martjanec ponosno ozirajo na svojo preteklost, premagujejo ovire v sedanjosti in lahko pričakujejo uspešno bodočnost in nadaljnji razvoj društva.

Ludvik Sočič, Noršinci

Ludvik Sočič je bil do nedavnega predsednik krajevne skupnosti Noršinci in je vestno opravljal vlogo predsednika sveta KS. Vseh deset let (1991–2000), ko je vaški odbor oziroma pozneje svet krajevne skupnosti Noršinci vodil g. Ludvik Sočič, je le-ta načrtno in sistematično izgrajeval infrastrukturne objekte za potrebe prebivalcev naselja: izkop jarkov ob poljskih cestah in ureditev mostov na teh poteh, izgradnja vežice in ureditev pokopališča, asfaltiranje stranskih cest v naselju, kompletna obnova vodovodnega omrežja in črpalnišča, ureditev cestne razsvetljave v dveh delih naselja, izgradnja kanalizacije odpadnih vod, začeta je bila izgradnja meteorne kanalizacije in pločnikov s postavitvijo avtobusnega postajališča. V tem času sta bili sanirani dve divji odlagališči odpadkov na območju KS Noršinci. Ludvik Sočič se je dokazal kot dober načrtovalec in organizator.

28. REDNA SEJA (28. avgust 2001)

(Hotel Vivat od 14. do 18. ure)

Prisotni člani občinskega sveta: Andrej BENKOVIČ, Bojan BERDEN, Viktor ČASAR, Karel ČURMAN, Alojz GLAVAČ, Geza HUJS, Štefan KUCHAR, Jože LANSČEK, Jožef MATIS, Franc NEŽIČ, Branko RECEK, Milan VARGA, Tibor VÖRÖŠ, Vlado VUČKIČ in Jože ŠTEFKO (od 16. ure dalje), **opravičeno odsotna:** Franc KUČAN in Geza PUHAN

Ostali prisotni: Franc CIPOT, župan, Nada LUTARIČ, tajnik, mag. Milan ŠADL, svetovalec župana, Slavica FUJS, računovodkinja in Jožica KERČMAR, predsednica nadzornega odbora

Sejo je vodil podžupan Jože MATIS.

Dnevni red:

1. Ugotovitev prisotnosti
2. Dogodki v Bogojini in v Filovcih
3. Potrditev zapisnika 27. seje občinskega sveta
4. Pregled realizacije občinskega proračuna v obdobju od 01.01. do 30.06.2001
5. Poročilo o poteku investicij Grede Tešanovci in Art Center Središče
6. Predlog Komisije za podelitev občinske nagrade in priznanj ter določitev višine nagrade
7. Pobude, mnenja, predlogi vprašanja in odgovori
8. Obvestilo odbora za notranjo politiko Državnega zbora RS v zvezi s postopki izločitve naselja Martjanci iz Občine Moravske Toplice in priključitvi Mestni občini Murska Sobota
9. Predlog za izdajo soglasja k Odredbi o določitvi zaokroženih turističnih območij za potrebe posebnih iger na srečo
10. Razno

Ad 2/ Člani občinskega sveta so dobili dopis (nedatiran, nepodpisan) o dogodkih zadnjih dni v Filovcih in Bogojini. Branju opisa je sledila dolga razprava, v kateri je sodelovalo 8 svetnikov in župan (zapis tega dela obsega nič manj kot 10 strani), in sklep: Občinski svet najostreje obsoja vandalizem, fizična nasilja in napade na župana in člane občinskega sveta s strani posameznikov iz vasi Filovci oz. drugih naselij in zahteva, da se s tem takoj preneha. K razjasnitvi napadov, ki so se zgodili v Bogojini in v Filovcih je nujno, da se aktivno vključi tudi policija in razišče krivce – tako tiste, ki so v teh napadih neposredno sodelovali kot tiste, ki so k temu napeljevali, jih prijavi sodnim organom in o tem obvesti širšo javnost ter občinski svet.

Od posameznikov v občinskem svetu, ki sodelujejo neposredno ali v ozadju pri tem delovanju, zahteva občinski svet, da s tem takoj prenehajo in se prizadejajo javno opravičiti za dosedanje obnašanje. Občinski svet je sicer na stališču, da si ti posamezniki ne zaslužijo mesta v tem organu, ki bi moral delovati v interesu vseh ljudi.

Občinski svet poziva k strpnosti in dialogu vseh ljudi v Občini, ne glede na strankarsko ali drugo pripadnost in zavzezanje za različne cilje, ki jih je možno doseči edino z v demokraciji možnimi načini.

Ad 4/ Realizacija prihodkov proračuna v obdobju 1.1.-31.6.2001 je znašala 57 %, odhodkov pa 49 % (osvežimo spomin iz 31. številke Lipnice: dohodki in odhodki proračuna Občine so za leto 2001 planirani v višini 891.665.000 SIT). Likvidnostne težave

V zapisniku zasledimo tudi naslednjo ugotovitev:

Vaščani Bogojine so vplačali do tega trenutka 17.776.960,00 SIT in imajo še neporavnanih obveznosti v višini 11.879.280,00 SIT. Ta sredstva, v skladu s pogodbo o sofinanciranju, predstavljajo njihov delež v izgradnji čistilne naprave in kanalizacije – ta delež je 33 %. Sredstva so na računu občine in bodo v proračunu 2002 sestavni del postavke financiranja kanalizacije in čistilne naprave v Bogojini. Prva situacija bo po predvidevanjih zapadla v mesecu februarju 2002. Namerno zavajanje ljudi, da so se njihova sredstva izgubila v občini, je razpihovanje sovraštva, ki ima za posledico odnos, kakor se kaže v teh dneh.

so se pojavljale pri poslovanju DOŠ Prosenjakovci. Velik del primanjkljaja predstavljata vrtca Hodoš in Domanjševci.

Ad 5/ Grede Tešanovci

Izgradnja rastlinjakov, ogrevanih s termalno vodo, računalniško vodenih in z namakalnim sistemom, naj bi bila končana do konca novembra 2001. Od predračunske vrednosti cca 250 mio SIT bosta projekt financirali z nepovratnimi sredstvi Evropska unija (40 % ali cca 99,5 mio SIT) in Ministrstvo za kmetijstvo (35 % ali cca 86 mio SIT). Občina oziroma poznejši uporabnik mora zagotoviti 25 % (cca 40 mio SIT). Občinski svet soglaša z izdajo garancije v višini 40 mio SIT za najetje dolgoročnega posojila za dokončanje projekta. Občina s tem začasno prevzema obveznost iz naslova garancije, ki se prenese na bodoče koristnike rastlinjakov (prevzem kredita oz. garancije bo pogoj za možnosti izvajanja dejavnosti v rastlinjaku).

Art Center, Središče

Dva objekta Art Centra bosta zaključena do 10. septembra 2001, eden je v tretji gradbeni fazi.

Ad 6/ Častni občan je mag. Geza Erniša, občinsko nagrado prejme Franc Molnar ml. iz Sela, Veliko zahvalno listino Jožef Nemeš iz Tešanovec, priznanji PGD Martjanci in Ludvik Sočič iz Noršinec, posebno priznanje pa Mirko Jovišević iz Prosenjakovec.

Ad 7/ Informacije – župan o vodooskrbi v občini: Na Goričkem se že pojavlja pomanjkanje vode, ki jo dovažajo s cisternami (Stroški prevozov se PGD, ki dovažajo vodo, izplačajo iz občinskega proračuna – sklep pod točko 10). Pričela se bo gradnja vodovoda v Prosenjakovcih. Država bo pokrila cca 50 mio SIT (predračunska vrednosti: cca 90 mio SIT). Omrežje bo mogoče razširiti v Berkovce, Motvarjevce, Čikečko vas, del Sela ... V Martjancih bo oskrba dokončno rešena, saj je pred izgradnjo odcep od Nemčevca do Martjanec. Vodovod v Fokovcih prevzema v upravljanje Čista narava d.o.o. Za Kančevce, Ivanovce in Ratkovce se pripravlja rešitev iz kančevske vrtine. Vrtina v Vučji Gomili je izkopana, ko bo zgrajen vodohran, bo možna tudi povezava za Andrejce.

Vprašanje: Zakaj še ni fasade na severni strani vrtca v Bogojini? (A. Benkovič)

Opozorila: Potrebno je sanirati luknjo na cesti pri mostu v Kančevcih, prav tako cesto proti Fokovcem (G. Hujs). K. Čurman je opozoril, da se velika sredstva namenajo za socialne transfere, nekateri so upravičeni, druge prejemniki svoje premoženje odtujujejo, obveznosti gredo v breme občine. Občinska uprava lahko ukrepa v okviru svojih pristojnosti, če ve za primere. T. Vöröš je predlagal županu, da se sestane s kolektivom Tekstila Prosenjakovci, saj gre za 300-članski kolektiv, ki bi se v primeru slabega poslovanja podjetja znašel v hudih težavah.

Ad 8/ Občinski svet se strinja, da krajevna skupnost Martjanci vodi vse nadaljnje postopke za izločitev iz Občine Moravske Toplice. Predlagatelj je svet KS Martjanci.

Ad 9/ OS daje soglasje k dopolnitvi odredbe o določitvi zaokroženih turističnih območij za potrebe iger na srečo, v katero se uvrsti tudi Občina Moravske Toplice.

Ad 10/ Vsa dela v zvezi s plačili in evidenco CATV se z občine prenesejo na KS, v katerih delujejo sistemi CATV.

Ivanovci

6. VAŠKE IGRE

Po prvih vaških igrah v občini Moravske Toplice, ki so bile organizirane v Andrejcih leta 1996, so vaše igre gostili še v vaseh Selo, Norsinci, Fokovci, Tešanovci in 29. julija letos v Ivanovcih. Organizator iger je vsako leto tista vas, ki doseže na vaških igrah najboljšo uvrstitev in še ni bila gostitelj iger. Ivanovci so v lanskem letu bili v Tešanovcih celo prvi in tako je bila organizacija vaških iger letos zaupana njihovi vasi.

Iger se je izmed 28 vasi v občini Moravske Toplice udeležilo le 12, in sicer: Andrejci, Bogojina, Fokovci, Krnci, Martjanci, Moravske Toplice, Norsinci, Ratkovci, Selo, Tešanovci, Vučja Gomila in domačini iz Ivanovec. Po pozdravnih govorih, zaprisegi tekmovalcev in sodnikov je tekmovanje potekalo v naslednjih disciplinah:

1. Streljanje žoge na gol	6. Vesoljček
2. Spravilo bale	7. Sestavljanje kmečkega voza
3. Luščenje koruze	8. Štafetni tek v vrečah
4. Vlečenje vrvi	9. Igra presenečenja
5. Žaganje drv	

Posebna pozornost je ob vsakem tekmovanju veljala disciplini vlečenje vrvi. Napeta je bila vrv, pa tudi gledalci, ki so ob teh tekmovanjih množično obkrožili prizorišče dogajanja. V trenutkih, ko je potekalo vlečenje vrvi, so se skoraj popolnoma izpraznili tako velik šotor kot mize in klopi v senci bližnjih orehov, kajti vsi so želeli videti »najmočnejše«.

Igra »Vesoljček«

Za gledalce so bile izredno zanimive igre še »žaganje drv«, »luščenje koruze«, »sestavljanje kmečkega voza« in nova igra »vesoljček«, pri kateri so se morali tekmovalci zavrteti v krogu okrog stebra in nato z vodo preteči do drugega konca polja, od koder so potem tekmovalke nosile vodo nazaj. Prav pri tekmovalcih v tej igri smo videli popolnoma nove tehnike teka.

Tekmovanje je potekalo v prijetnem in prijateljskem vzdušju, pa tudi sodniki so dobro opravili svojo vlogo. Do manjših zapletov je prihajalo le v primerih, ko so določeni posamezniki le nekoliko preveč zares vzeli tekmovanje, predvsem ob koncu tekmovanja. Vsekakor bi bilo dobro upoštevati, da so igre namenjene ob tekmovanju tudi druženju občanov, k čemur pa izpadi posameznikov nikakor ne prispevajo.

Posebno velja pohvaliti organizatorje, ki so izredno dobro pripravili prizorišče, ob tem pa za ta letni čas primerno vročem vremenu poskrbeli tudi za dovolj prostora v senci.

Vsekakor je mogoče tudi tokratne igre oceniti kot zelo uspešne, saj so za nekaj kratkih ur prispevale k prijetnemu druženju ljudi v naši občini, kar pa je tudi poglobilni namen iger. Vsem tistim, ki se tokratnih vaških iger niso udeležili ali si jih niso ogledali, je lahko resnično žal.

Končna razporeditev ekip je bila naslednja: zmagovalci in tako gostitelji 7. vaških iger leta 2002 so vaščani iz vasi KRNCI. Drugo mesto so zasedli Tešanovci, tretje pa Andrejci. Četrto mesto je pripadlo ekipi iz Martjanec, sledili pa so: Vučja Gomila, Ivanovci, Fokovci, Ratkovci, Selo, Moravske Toplice, Norsinci in Bogojina.

Pri vlečenju vrvi je zmagala ekipa iz vasi RATKOVCI.

Janez Škalič

KAKO DO NOVE OBČINE?

Polemike, ki so že kar nekaj časa prisotne na območju Občine Moravske Toplice (verjetno tudi drugod) v zvezi z ustanavljanjem občin ali spremembo območja občin, zahtevajo dodatna pojasnila, da bi se morda lahko izognili neprijetnostim, ki so prisotne ali bi lahko nastale. Pobudo za moj prispevek za občinsko glasilo so mi posredovali posamezni občani in uredništvo glasila Lipnica. Trenutno ne razpolagam z natančnimi datumskimi podatki in dobesednimi besedili zakonov, ki urejajo to področje, kar pa bistvo določil izpolnjevanja pogojev in postopka ustanovitve občin ne spreminja.

Zdi se mi pomembno predstaviti zakonska določila, ki morajo biti izpolnjena, da se lahko ustanovi občina. Ta so:

- da ima okolje, kjer se ustanavlja, 5000 prebivalcev;
- da ima to okolje že organizirano zdravstveno varstvo, osnovnošolski sistem, otroško varstvo, poštni in denarni sistem, možnosti izvajanja kulturnih dejavnosti in oskrbo z živili (trgovino);
- v kolikor gre za odcepitev ali razdelitev, mora preostanek občine še zmeraj izpolnjevati pogoje iz prve in druge alineje.

Obstajajo pa tudi izjeme, vendar v primerih, ko so ta okolja obmejna, manjšinska, gorska ali še kakšna, vendar morajo kljub vsemu izpolnjevati pogoje iz druge alineje.

Postopek ustanovitve ali razdelitve občin se lahko izvede v vsakem mandatu (štiri leta) enkrat in je v tem obdobju že začel teči. Kvalificirani predlagatelji so lahko vložili zahteve ali pobude, katere sprejme Državni zbor (DZ) Republike Slovenije. Strokovna služba, ki prevzame pobude, lahko zahteva določene dopolnitve s strani predlagateljev in tako zbir pobud pripravi za Odbor za notranjo politiko pri DZ. Ob tem sodelujejo pravne službe vlade (sekretariat), sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve pri DZ in še kdo. Večina se jih ukvarja z izpolnjevanjem zakonsko določenih pogojev.

Odbor DZ za notranjo politiko, katerega člani so poslanci DZ, ob sodelovanju že omenjenih služb oblikuje stališča za plenarno zasedanje DZ RS. Ta na zasedanju z glasovanjem odloči, v katerih okoljih se razpiše referendum. Referendum, ki je posvetovalnega značaja, se razpiše na zakonsko določen način. Rezultati referenduma se ponovno posredujejo DZ. Ta na osnovi rezultatov po približno isti poti ponovno odloča, tokrat o spremembi zakona o ustanovitvi občin in določitvi njihovih območij. Nova določila bodo veljala na naslednjih lokalnih volitvah konec leta 2002. O pravilnosti odločitve DZ lahko še odloči Državni svet in zadrži objavo zakona. V tem primeru DZ o svojih rešitvah odloča ponovno. Možna je tudi pobuda ali pritožba na Ustavno sodišče, katero lahko delno ali v celoti zaustavi izvajanje zakona. Tudi v tem primeru mora DZ na osnovi zahtev Ustavnega sodišča delno ali v celoti dopolniti zakon.

Na koncu morda še naslednje: Predstavniki različnih služb EU nas opozarjajo na izpolnjevanje določil zakonov, ki smo jih sami sprejeli. Res je, da DZ v prejšnjih sestavah ni bil dosleden v izpolnjevanju zakonskih določb. Danes imamo novi sestav DZ, kako bo ta odločil, si ne upam napovedati.

Geza Džuban, poslanec DZ RS

Andrejci NOVA MRLIŠKA VEŽICA

V juliju je bila v Andrejcih svečana otvoritev in blagoslovitev mrliške vežice. Skupna vrednost vežice in opreme je nekaj več kot 4 mio SIT, opravljenih je bilo še 1950 ur prostovoljnega dela občanov. Ker je sredstev krajevnega samoprispevka vedno premalo, smo zbirali dodatna sredstva po hišni številki in polnoletnem članu. Že od leta 1996 smo tudi prostovoljne prispevke namesto venčev na grob pokojnih namenili izključno za izgradnjo in opremo vežice. Svet KS se s hvaležnostjo spominja vseh, ki so kakor koli pripomogli k izgradnji vežice v Andrejcih.

Evgen Solar

Slovenija – dežela neštetih občin

BO ŠTEVEK JANČIJA, JANČI ŠTEVEKA, ALI NEKDO TRETJI OBA?

Živimo v časih, ko praktično v vsaki slovenski krajevni skupnosti zahtevajo lastno občino. Tovrstne želje krajanov so legitimne, veliko vprašanje pa je, če so tudi racionalne. A v politiki iskati razum je žal večkrat Sizifovo početje.

MLADA ZGODOVINA SLOVENIJE JE ZGODOVINA DROBLJENJA OBČIN

Verjetno vas ni malo, ki se še spomnite, da smo ob osamosvojitvi, torej pred dobrim desetletjem, evforično govorili o učinkoviti reformi lokalne samouprave. Že takrat se je razpravljalo v stilu »občino v vsako slovensko vas« in le stežka so želje »oklestili« s skoraj 250 predlogov na nekaj manj kot 150 občin. Potem jih je nastalo še za četrtno zraven, tako da smo ta hip pri številki 192. Zdaj se obeta novi val ustanavljanja občin, saj so pobude za spremembe vložili v 51 primerih. Zanimivo, da je največ apetitov po lastnem upravljanju prav v severovzhodni Sloveniji, torej tudi v pokrajini ob Muri. Če spomnim na sistem iz prejšnje države – v Pomurju so bile štiri velike občine – soboška, lendavska, ljutomerska in gornjeradgonska. Zdaj jih je 26, željo po osamosvojitvi pa so izrazili v Pertoči (izločitev iz občine Rogašovci), Mali Nedelji (zdaj v občini Ljutomer) in Bogojini (občina Moravske Toplice). S tem predlog sprememb zemljevida naše, moravskotopliške občine še ni končan, saj pričakujejo krajanj Martjanec več plusov, če bi se pridružili soboški mestni občini.

PARLAMENT JE BOTER ZMEŠNJAVE

Značilno je, da je slovenski parlament ob (ne)upoštevanju želja ljudi s terena spoštoval tisto, kar je bil trenutni pragmatični politični interes. Tako še zdaleč niso bila upoštevana najpomembnejša zakonska določila, po katerih mora vsaka občina, če to želi biti, izpolnjevati določene kriterije. Poslanci so se veliko bolj odločali po teritorialnem principu, ki so mu (kaj pa drugega!) dodali (pred)volilno aritmetiko. In tako ni težko ugotoviti, da so pri formiranju občin napravili toliko izjem, da je zakon s svojimi kriteriji (med njimi je največkrat omenjena spodnja meja – 5 tisoč prebivalcev) žalosten skupek členov, samim sebi v namen. A v slovenski državi smo kot kaže že vajeni, da zakone sprejemamo za to, da jih ne spoštujemo...

Z drugimi besedami to pomeni, da se je v desetletju reform občinskih meja zgodilo toliko nelogičnega, da je lokalna samouprava v celoti neposrečen projekt. In da bo nesreča še večja: v desetletju, ko smo se kregali, zakaj sosed lahko ima občino, jaz pa tega ne morem, so si najbolj obližovali prste v matici Ljubljani, saj ob žalostnem dejstvu, da smo še vedno brez pokrajin, toliko lažje manipulirajo z množico brezpravnih. Posamičnim županom, ki bolj ali manj ponižno trkajo na vrata raznih ministrstev (večinoma pa jim je tako ali tako dano priti zgolj do vladnih birokratov ali v izjemnih primerih največ do državnih sekretarjev), delijo drobtinice in se potem bahajo, češ saj vidite, kako usmiljeni smo, kaj vse vam »zrihtamo«.

LOKALNA SAMOUPRAVA BO ŠELE, KO BODO POKRAJINE

Drži kot pribito: dokler v tej državi ne bo pokrajin, ki bodo prevzele nekatere strateške naloge, ki jih zdaj morajo obvladovati v občinah, tako dolgo ne bo učinkovitih komun kot servisa za vsakdanje življenje prebivalcev. Če bi začele delovati pokrajine, je zaradi mene lahko občina vsaka krajevna skupnost. Zdaj pa to ni možno, oziroma je neracionalno. Dejstvo je, da zdajšnja politična nomenklatura ne kaže pretiranega navdušenja nad regionalizacijo. A ta je edina pot k skladnejšemu regionalnemu razvoju, katerega so vsakega politika, posebej pred volitvami, polna usta. In če ugotavljam, da vladajoči nimajo interesa sami sebe slabiti, bi za reformo lokalne samouprave morali enotno nastopiti prav obrobni deli države, kamor sodi naše Prekmurje,

na nižji ravni tudi Občina Moravske Toplice. Seveda je to lažje zapisati kot udejanjiti, saj ima tako nerazvita in ruralna pokrajina, kot je naša, pravzaprav minimum politične moči. Artikulacija političnih interesov v belo Ljubljano je praktično onemogočena, vzroki pa so predvsem subjektivni – ni ga namreč lokalnega politika, ki ne bi najprej okopaval svojega vrtička in šele potem pogledoval tudi čez plot, k sosedovemu. To je v bistvu razumljivo, ampak na ta način ostajamo razdrobljeni, šibki, skratka taki, kot nas hoče oblast.

ZAKAJ NE BI ŠTEVEK, ČE LAHKO JANČI?

Novih 51 pobud o spremembah občinskih meja čez dolgo vroče poletje čaka na verifikacijo v parlamentu, šele potem pa tudi med lastnimi volilci (spet smo torej pred morebitnimi referendummi). Čeprav se mnogi zadnjim predlogom o ustanavljanju občin čudijo, veliko pa je tudi takih, ki jih to zelo jezi, še vedno mislim, da je prav vsaka pobuda legitimna, torej upravičena. Že res, da je nadaljnje drobljenje občin slabitev periferije in dodatno jačanje centra, ampak istočasno mi je jasno tudi naslednje: če je bilo doslej tako mnogo izjem, ni nobene zakonske ali kakšne druge podlage, da jih ne bi bilo še nekaj (ob njihovem številu se človek tako ali tako vpraša, če so sploh še izjeme, pač pa kar pravilo). Ali konkretnije: kdo si zdaj naenkrat lahko vzame pravico in reče: »Stop! Zdaj je pa dovolj, sprememb ne bo več!« Čisto življenjsko je namreč, da želi imeti asfalt, vodovod, kanalizacijo, čistilno napravo tudi Števek, če vidi, da si jo je zgradil sosed Janči! In to v času, ko je dobil samostojno občino. Ne Števek ne Janči namreč nista kriva, če je država (parlament in vlada) doslej omogočala ribarjenje v kalnem, zdaj pa tega nenadoma več nōče (vsaj navzven). Zelo dvolični se mi zdijo apeli iz Ljubljane, ki se sklicuje na Bruselj in vsem nam toliko obljublano Evropo, češ oni so pa proti, oni pa nočejo, da imamo toliko neracionalnih občin. Že res, gospodje v Ljubljani, a kje ste bili prejšnjih deset let, ko ste vse to dovoljevali in v bistvu inicirali? In kje ste bili, ko bi bilo treba ustanoviti pokrajine, pa jih še zdaj niste?

BOGOJINA IN MARTJANCI

Moravskotopliška občina je eden od 192 produktov silnih desetletnih sprememb. Njene meje so take, kot so – morda na prvi pogled zunanemu opazovalcu ni vse najbolj logično povezano, a tako kot druge, je tudi naša občina plod takšnih in drugačnih kompromisov, tudi političnih. Vse skupaj po moje niti ni tako neposrečeno. Če se primerjamo z nekaterimi drugimi pomurskimi občinskimi okolji, lahko trdim, da so Moravske Toplice med tistimi, kjer je v desetih letih zaznati največ pozitivnih premikov.

Zdajšnji pobudi Bogojinčanov za novo občino in Martjančanov, da bi se priključili k soboški mestni občini, nista novi. Sprejemam ju podobno kot vse druge – tako v Bogojini kot v Martjancih imajo eno temeljnih pravic, da se sami odločijo, kako želijo živeti. Nenazadnje so postopki sprememb lokalne samouprave taki, da bo vsak volilni upravičenec na referendumu sam lahko izrazil svoje stališče: ali mu je dobro tako, kot je zdaj, ali pa je res za spremembo. Načelno torej ni nobenih dvomov. A rad bi opozoril na eno raven: nikar se ne pustite politiki (pri tem je nepomembno, če je rdeča ali črna), da počne z vami, kar se ji zljubi! Zakaj bi figure na šahovnici vlekli nekje drugje, mi pa bi jim pohlevno sledili – saj veste, pri šahu so najprej in najbolj zlahka žrtvovani kmetje...

Bojan Peček

Nevarna razmerja SVETNIKE TEPEJO, MAR NE?

Bal sem se (pravzaprav sem nagonsko čutil), da ne bodo letela le jajca; padali so tudi udarci (po Bojanu Berdenu v Filovcih in Milanu Vargi v Bogojini). Več kot obžalovanja vredna zgodba!

Nujno je, da vsaka vpletena stran premisli o svoji vlogi: občinska uprava in vodstva KS o načinu medsebojnega komuniciranja in ravnanja z občani; ljudje (raja) morajo vedeti pri čem so, kako in kdaj se bo materializiral njihov prispevek (v komunalnih objektih, na primer).

Iz svojega večletnega delovanja na občini (podžupan v letih 1996-1998) vem, da je župan s strokovnimi sodelavci ujetnik nesorazmerja med željami in pričakovanji občanov ter razpoložljivimi možnostmi financiranja. Na drugi strani pričakovanja občanov narekujejo objektivne okoliščine: ogromne potrebe našega podeželja po osnovnih dobrinah (ceste, vodovod, kanalizacija); zaostanek je obupen in zahteva pospešeni tempo izgradnje. Odeja pa je zmeraj prekratka, na enem ali drugem koncu.

Napaka občinskega vodstva je bila, če je obljubljalo več, kot je realno mogoče narediti. V primeru Filovec bi lahko rekli, da je župan kriv (ljudski prst kaže in ljudski glas itak pravi, da je kriv za vse; pa je res?) tudi, ker se ni upr尔 scenariju, po katerem so se v tem kraju ne najbolj smotno vlagala velika javna sredstva (športni stadion, preureditev vaškega doma, parkirišče) in že v preteklosti preusmeril pozornost k urejanju kanalizacije, ki je za prebivalce elementarnega pomena. Priznam: nikoli mi ni šla v račun tovrstna obnova športnega stadiona! In dom je urejen čudovito – ampak: ni bilo finančno breme preveliko za to okolje?

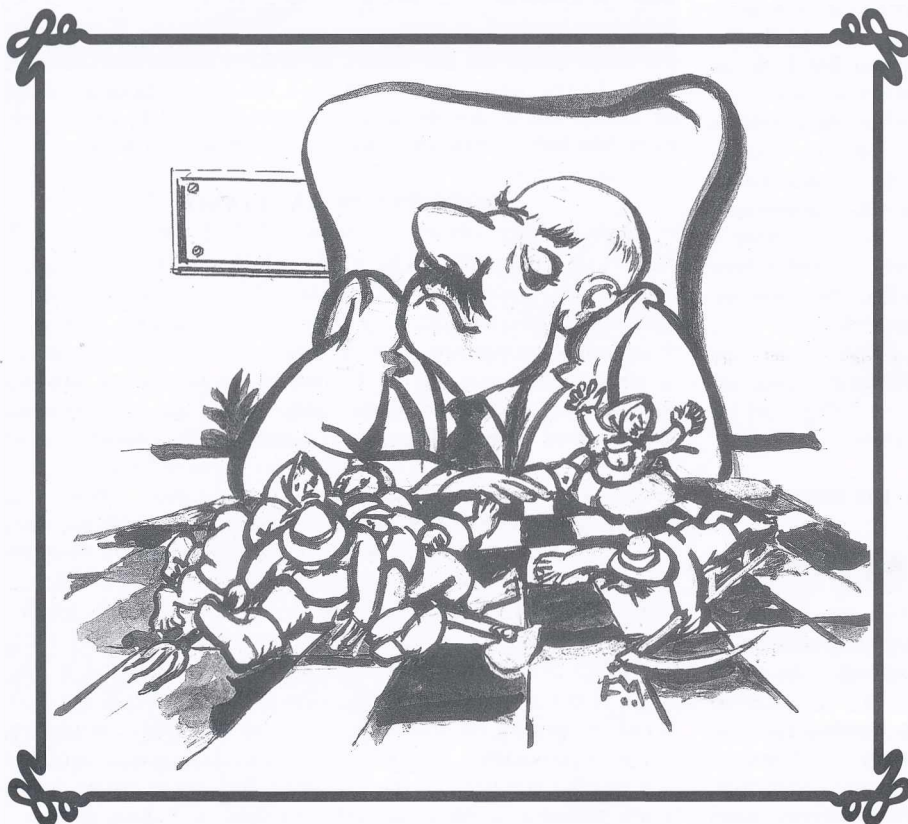
Prav Filovčani so razmere zaostri do skrajnih meja v trenutku, ko so se začutili izigrane, saj so zaslutili, da na osnovi propadlih obljub o »revitalizaciji«
gramoznice lahko ostanejo brez vsega (kanalizacije in čistilne naprave). Sprašujemo se skupaj: Je realno neki gradbeni načrt finančno zasnovati na eksploataciji »svoje«
gramoznice (ki to že zdavnaj ni več!) ob revitalizaciji?

Z jajci se ne izvajajo atentati. Paradižnike, gnila jabolka in jajca so že od nekdaj metali po javnih osebnostih, v glavnem politikih, z namenom sramotenja in zasmevanja. Lahko da je predmet ljudskega posmeha obmetavani. Osramočen je lahko zgolj – »metalec«, saj gre za podlo in človeka nevredno dejanje.

Civilizacijska stopnja (spo)razumevanja nam ne dovoljuje, da bi spore urejali z jajci in pestmi. Dlani, ne pesti so potrebne! In obilo razuma.

Torej, ljudje: Pamet v roke, ne jajc in alkatenskih cevi!

Ludvik Sočič

Novodobno šahiranje
Karikatura: Feri Mesarič

PRIPIS UREDNIKA

G. Andrej Benkoviča sem pisмено povabil, naj, če želi, za 33. številko natančneje razčleni pobudo Bogojine. To je storil s polemiko, ki jo objavljamo na deveti strani.

Lipnica ne bo agitirala za ustanovitev občine niti je ne bo z ničemer ovirala. Postopek bo tek el in se iztekel v Državnem zboru. Bo pa objavljala različne poglede, omogočala polemično soočenje mnenj. Pričakujem le, da bodo argumentirana in strpna, dostojna in dostojanstvena. G. Benkoviča sem v osebnem pogovoru opozoril, da je sestavek mestoma na robu žaljivosti.

V uredniškem prispevku o spremembah lokalne samouprave v 32. številki sem želel čimbolj objektivno prikazati razloge za vloženi pobudi. Martjančani so jo utemeljili, v gradivu, ki mi je bilo na razpolago na občinski upravi, take utemeljitve za Bogojino nisem našel. Zato sem zaprosil g. Benkoviča za kratko utemeljitev (okvirna dolžina 1.000 znakov, prejel sem jih 2.596, objavil pa 1.684, tisti del, ki govori o razlogih). Sicer pa je tu še izpuščen uvodni del (»cenzurirani«
– le kaj je v njem takega, da bi bila potrebna cenzura!; izostal je, ker govori o zgodovini in ne o konkretnih razlogih):

Občina Bogojina je obstajala že davnega leta 1768. Takrat je zavzemala dosti večje območje, kot je sedanjí predlog občine Bogojina. Ta njen status ni prenehal niti pod Ogrsko niti pod Kraljevino Jugoslavijo, še več, občina je obstajala tudi v času po drugi svetovni vojni, vse do časa drugačne organiziranosti lokalne oblasti.

Na podlagi teh dejstev in želje ljudi tega območja po ustanovitvi lastne občine se je ustanovil iniciativni odbor za ustanovitev občine Bogojina. Ta odbor šteje okrog trideset članov, kjer so zastopana vsa naselja, ki bi tvorila novo občino, sorazmerno s številom prebivalstva.

Glavna naloga tega odbora je priprava potrebne dokumentacije in izvedba postopkov v zvezi z ustanovitvijo občine. Odbor je pripravil tudi javno razpravo, kjer je predstavil svoje delovanje in dobil ogromno podporo domače in širše javnosti. Hkrati pa so se na posameznike iz odbora začeli tudi napadi nasprotnikov ustanovitve občine Bogojina.

Še nekaj: pod člankom Administrativna in teritorialna delitev Slovenije je natančno naveden vir: Poročilo o človekovem razvoju – Slovenija 1999, in avtor komentarja (Matjaž Hanžek, urednik omenjene publikacije).

Ludvik Sočič, odgovorni urednik

Andrej Benkovič:

V USTAVI NI ELEMENTOV MAŠKARADE

POLEMKA

Urednik občinskega glasila Lipnica me je poprosil za predstavitev pobude o občini Bogojina. Žal ob tem ugotavljam, da je v prejšnji številki izostal večji del predstavitve. Vendar pa nisem dobil pojasnila, zakaj je bila uvedena cenzura, za to upam, da bo urednik manjkajoče predstavil in dopolnil v tekoči številki. Ob tem sem opazil tudi, da je s takim skrcenjem bil dosežen namen tistega, ki je imel na voljo trikrat več prostora. Postopke za ustanovitve občin je ocenil za politično maškarado in cirkus.

Ne zamerim človeku, ki razmišlja na ta način, ko smatra tajno glasovanje za otročarijo, ki se predstavlja za neodvisnega kandidata in pravi, da ni politik, hkrati pa zaseda najvišjo politično funkcijo v občini. Drugim očita politično delovanje, sam sebe pa razglasa za gospodarstvenika in ekonomista, čeprav je večino svoje delovne kariere gradil na javnih financah, kamor je lahko prišel le kot član nekdane »avantgarde«. Upam, da bodo ljudje to dvojno moralo kmalu spregledali in ugotovili, kaj se skriva pod masko »uspešnega gospodarstvenika«.

Zaradi tega je bila Bogojina in njena širša okolica v preteklosti deležna podrejene vloge v Prekmurju, čeprav bi ji kot kraju z dokazano zgodovinsko in kulturno tradicijo pripadal boljši status. Temu v dokaz je dejstvo, da se je že arhitekt Plečnik odločil, da bo ravno v tem kraju zgradil eno svojih največjih mojstevin.

Zapostavljanje tega območja se kar nadaljuje oziroma jo izvršuje nekdo na prefinjen način z raznimi izgovori glede vlaganj v objekte, kot sta šola in vrtec. Ta vrsta vlaganj ni odvisna od dobre volje trenutne občinske oblasti, saj je to obvezna naloga občine po Zakonu o lokalni samoupravi. Glede vlaganja v šolsko telovadnico poudarjam, da je Osnovna šola Bogojina za šolsko telovadnico dobila sredstva iz države in iz prejšnje murskosoboške občine. Po besedah vodstva Osnovne šole Bogojina, je občina Moravske Toplice na ta račun še nekaj sredstev pridobila.

Sredstva, ki so prišla za ostrejšje bogojinske cerkve, niso bila v celoti namenjena v Bogojino. Sredstva za kulturno dvorano Bogojina je pridobilo KUD »Jožef Košič«, Občina Moravske Toplice je iz proračuna namenila le 300.000,00 SIT za kulturno dvorano.

Ob tem bi se moral gospod, ki se rad hvali, da smo uspešni, zavedati tega, da samo vas Bogojina predstavlja okrog 8 % vsega prebivalstva in da na osnovi glavarine v to občino letno prispeva okrog 45 milijonov tolarjev, da je v teh treh letih, odkar sem svetnik, dobila za investicije okrog en milijon SIT. Župan je kar nekajkrat pripeljal žejne čez vodo tiste, ki so kritizirali, da premalo vlaga v to območje. V ta namen je vedno naročil izdelavo projektnih dokumentacij, ki so bile le same sebi namen in niso bile realizirane. Tistih nekaj projektov za kanalizacijo in čistilno napravo pa nima realne vrednosti, saj je potekla njihova veljavnost, kar ravno dokazuje vse prejšnje trditve.

Tako gre v občini Moravske Toplice za investicije okrog 230 milijonov SIT letno, za vzdrževalne investicije pa se nameni okrog 100 milijonov. Glede na to bi letno odpadlo na območje predlagane občine Bogojina kar 60 milijon SIT za investicije. Vsak pa si lahko sam izračuna, koliko je to območje dobilo iz sedanjih občin za investicije v sedmih letih. Iz vsega tega se da sklepati, da bo omenjeno območje – v kolikor ne bo ustanovljena občina – še naprej potisnjeno v drugorazredni položaj. V sedanjih občinah pa se bodo ob vsakokratni novi situaciji navajali novi izgovori. Sedemletni izgovor je bil, da če bodo občani tega območja »pridni« in ne bodo ustanavljali občine, bodo potem ustrezno nagrajeni. Kljub tej nekajletni »pridnosti« nagrade s strani občine v obliki čistilne naprave ni od nikoder. Še več. Pobudo za gradnjo skupne čistilne naprave za naselja Bogojina in Filovci, ki je podprta s sklepom občinskega sveta, sklepoma KS Filovci in KS Bogojina ter podpisanimi pogodbami, skuša župan na vsak način onemogočiti, kar ni značilnost dobrega gospodarja. Tako v zadnjem času prepričuje krajanke Bogojine, da bo za njih zgradil samostojno čistilno napravo, s Filovčani, pa pravi, da se itak ne da nič pametnega zmeniti. Vse to dokazuje, da ima namen le zavlačevati in doseči, da bi omenjeni prebivalci eni druge obtoževali za to, da se nič ne zgradi. Vse to je v stilu »divide et impera« (po naše deli in vladaj).

Iz vsega tega lahko zaključimo le to, da ni bilo namena graditi teh objektov, da tudi, če ne uspemo z občino, se teh objektov ne bi gradilo in se bo v času do razjasnitve tega samo kolebalo in dopisovalo in to valilo na občinske svetnike, ki so itak krivi za vse tisto, kar je v občini slabo, za dobrimi dejanji pa se ovekovčuje župan.

Kot svetnik ugotavljam, da je nezadovoljstvo tudi v ostalih delih Občine Moravske Toplice, da s tem nekaj ne »štima«, ampak žal se ne zbere toliko kritične energije, da bi se temu zoperstavili. Od časa do časa se jim vrže kakšna »kost« za božji mir. Ob tem si sposojam besede enega intelektualca iz občine, ki je županu povedal svoje ugotovitve na naslednji način: »Župan, ampak črv ti gloda celo občino narazen, ne samo bogojinski in martjanski del.«

Pobuda za ustanovitev občine Bogojina je sedaj v postopku v Državnem zboru Republike Slovenije. Na jesenskem zasedanju bo državni zbor odločal o omenjenih pobudah in predlogih in določil referendumsko območje, na katerih se bo razpisal referendum. Referendum ima poizvedovalni značaj. Po opravljenih referendumih se bo ustrezno spremenil zakon, ki bo določil nove teritorialne enote.

Ob tej priliki bi rad komentiral zavajajoče protiargumente župana v zvezi s postopkom za ustanovitev občine Bogojina:

- šolski okoliš se ne more in se tudi ne spreminja s spremembo območja občine, saj je področje šolstva podrejeno Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport in ima širši značaj od lokalnih interesov,
- ni nujno, da bi zaradi ustanovitve občine Bogojina, VVZ »Vrtci občine Moravske Toplice« razpadel. Če zavod deluje uspešno, lahko deluje v okviru več občin, v primeru, da deluje slabo, je pa v interesu staršev, da se stanje spremeni in potem občina – katerakoli že bo – ne more biti nezainteresirana,
- podobno kot za vrtce velja tudi za Javno komunalno podjetje »Čista narava, d.o.o.« (primer Komunala-vodovod d.o.o. Murska Sobota),
- krajevni uradi spadajo organizacijsko pod upravne enote, te pa pod Ministrstvo za notranje zadeve in so po naravi stvari državni organi, ločeni od lokalne samouprave,
- pošte že zdaj pokrivajo različne dele občin v Prekmurju in se meje poštne številke in uradov ne pokrivajo z mejami občin,
- glede pravic in obveznosti pa zakon zahteva delitveno bilanco in v tem ne vidim nobenega problema.

Te argumente sem komentiral zato, ker je župan v zadnji številki »Lipnice« te razloge navajal enostransko in zavajajoče. Njegov namen je verjetno bil odvrti ljudi od podpore in tako vplivati na javno mnenje in izide referendumov.

Ob koncu pa še to: upajmo, da bomo uspeli s svojim predlogom, ne glede na to, da ogromno vplivnih ljudi iz občine dela proti temu predlogu. Ne vem, zakaj se nas ne pusti. Verjamem pa v ljudi v Občini Moravske Toplice, da bodo naposled le lahko rekli, da naj stopi skupaj uboga gmajna in zadevo razreši tudi na bližajočih se volitvah.

Andrej Benkovič, univ. dipl. prav.

Knjizica o VTC Goričko PONUDBA SE ŠIRI IN BOGATI

Območje današnje Vinske turistične ceste (VTC) Goričko sprva v nacionalni projekt vinskih turističnih cest sploh ni bilo uvrščeno. Z vztrajnim dokazovanjem goriških vinogradnikov, strokovnih služb in občin, da je tudi Goričko bogato vinorodno območje, se je to zgodilo šele leta 1996. In danes so prav to na področju ureditve in promocije med vsemi dvajsetimi vinskimi turističnimi cestami naredili največ.

Tako je v manj kot dveh letih izšla že druga, razširjena publikacija o VTC Goričko. V prvi je bilo predstavljenih 51 ponudnikov, ki so na 120 kilometrih vinske turistične ceste po celem Goričkem predstavljali pomemben zametek nove oblike turizma in promocije goriških vin. V razširjeni publikaciji je na kar 116 straneh svoje mesto našlo že 74 ponudnikov vin (9 turističnih kmetij, 8 vinotočev, 29 vinskih kleti in 28 gostinskih objektov ali okrepčevalnic), opisanih je 15 kulturnozgodovinskih in naravnih zanimivosti, dve prireditvi, svoje mesto pa sta dobili tudi dejavnosti čebelarstvo in sadjarstvo kot pomembna elementa goričke krajine. Kot zanimivost naj povemo, da so se v razširjeno publikacijo vključili tudi ponudniki iz občin Dobrovnik in Kobilje.

Publikacija o VTC Goričko je natisnjena v 6.500 izvodih v slovenskem, nemškem, madžarskem in angleškem jeziku.

Polovico sredstev za projekt je zagotovilo kmetijsko ministrstvo iz sredstev za celostno urejanje podeželja in obnovo vasi, drugo polovico so prispevali ponudniki in lokalne skupnosti. Publikacijo je realiziralo podjetje Incoma d.o.o. iz Lenarta, nosilec celotnega projekta je Občina Moravske Toplice, ki je hkrati zadolžena za namestitev in vzdrževanje enotnih oznach na vseh poteh VTC Goričko.

S tem je storjen nov korak v turističnem razvoju Goriškega in nadaljnji bogatitvi ponudbe ob vinski turistični cesti. Ta se je na Goričkem v času od izida prve izdaje občutno povečala: več je turističnih in izletniških kmetij, bogatejša je gostinska ponudba, vinske kleti doživljajo vse več obiskov, v enajstih občinah, kolikor jih je vključenih v projekt VTC Goričko, so speljani mnogi zanimivi projekti, obnovljeni so objekti za turistične namene in vse več je zanimivih prireditev, ki na Goričko pritegnejo številne obiskovalce.

Geza Grabar

POSTAVITEV KLOPOTCA V MORAVSKIH TOPLICAH

Turistično društvo Moravske Toplice je sredi avgusta v zgornjem delu vasi, ob vinotoču Pri Goranu, pripravilo prireditev »Postavitev klopotca«. Klopotec so postavili po krajšem kulturnem programu, v katerem so zastavili nagradna vprašanja, med katerimi je bilo kar nekaj takšnih, ki so se nanašala neposredno na našo okoli-

Ivanovci POSTAVITEV KLOPOTCA IN PRVE SADJARSKO-VINOGRADNIŠKE IGRE

Jesen trka na vrata. O tem najbolj zgovorno pričajo tudi številne postavitve klopotcev na vinorodnih območjih. Vinogradniške igre, ki jih pripravijo ob tem, so že ustaljeni »ritual« teh vedno zelo dobro obiskanih turistično-zabavnih prireditev. Osrednja v naši občini ter na Goričkem je potekala pri Vinogradniškem centru Društva vinogradnikov Goričko, kjer se tudi začne in konča VTC Goričko.

Kljub temu, da je manjša nevihta drugo soboto v avgustu ozračje dodobra ohladila, za vse obiskovalce pred Vinogradniškim cent-

FOTO: GEZA GRABAR

Stiskanje grozdja na poseben način – polnjenje steklenic s pomočjo gobe in lijaka.

rom Goričko skorajda ni bilo prostora. Prišli so na prve družabne sadjarsko-vinogradniške igre in že tradicionalno postavitev klopotca. Prve so si omislili ter jih tudi odlično izpeljali v novo ustanovljenem Turističnem društvu Ivanovci. V petih domiselnih in tematskih igrah, stiskanju grozdja, plesu z jabolkom, nošenju grozdja z brenoto, jedi jabolke na vrvi ter v spoznavanju različnih sort vin, je svojo korajžo in znanje preizkusilo kar osem ekip. Dve sta prišli od Negove, srečali pa smo tudi tekmovalce iz Doline, Puconec, Šalovec, Andrejč, domačine, najdlje pa so prišli iz Tordasa na Madžarskem.

Na koncu so se skupne zmage veselili tekmovalci iz prve negovske ekipe. Osvojili so eno prvo ter po dve drugi in tretji mesti.

Po že ustaljenem ceremonialu, ki ga je – tako kot vinogradniške igre – vodil nepogrešljivi humorist, sicer pa tudi sam vinogradnik Janez Žilavec, so pred večerom postavili še klopotec. Tudi letos je bila ta naloga zaupana izkušnemu vinogradniku Štefanu Vidoviču.

Geza Grabar

Vinska klet »Puhan« ZNANILEC TURISTIČNEGA RAZVOJA V BOGOJINSKIH GORICAH

Pa smo ga le dočakali. Vinski hram v Bogojinskih gorica! Kljub dolgi tradiciji vinogradništva, lepih vinogradniških legah ter obsežnih vinogradov je bilo to območje kar zadeva turistično dejavnost bela lisa. Po zaslugi družine Puhan naj posledje več ne bi bilo tako.

Kot smo slišali iz ust številnih govornikov na otvoritvi, od domačega kulturnega delavca, prof. Jožeta Vugrinca, ki se je ob tej priložnosti v besedi sprehodil skozi vse dosedanje Košičeve dneve kulture ter predstavil letošnje, XIII. po vrsti, vinogradnika Ernesta Novaka, turističnega delavca Jožeta Toplaka, člana evropskega reda vitezov vina Janija Gönca in župana Ferija Cipota, je upati, da bodo Puhanovim sledili drugi vinogradniki na tem območju. Tudi to je namreč ena od poti za popestritev turistične ponudbe, ki ji v občini posvečajo veliko pozornosti.

Turistična kmetija Vinska klet »Puhan«, kakor se uradno imenuje novi vinski hram na Vršickem bregu pod kapelico sv. Urbana, je sad trdega in vztrajnega dela Puhanovih. Jože in Olga, ki sicer živita v Černelavcih – Jože je bil rojen v Bogojini – sta zamisel začela uresničevati že pred daljnimi leti, prvo klet zdajšnjega hrama so zgradili ob rojstvu prve hčerke pred več kot dvema desetletjema, drugo ob rojstvu druge hčerke ... V tem veliko simbolike, ki med drugim pravi, da tako obsežnega načrta ni mogoče uresničiti čez noč. Naj ostane simbolika tudi v spoznanju, da je prav Puhanova klet prva zrela jagoda v grozdu številnih vinogradnikov v Bogojinskih gorica.

Slovesnosti so se udeležili številni prijatelji iz znanci od blizu in daleč – na starih kolesih in v stari kmečki opravi za delo v vinogradu tudi člani Društva starodobnikov, ljubiteljev starih koles Dimek iz Beltince.

Geza Grabar

Janez Škalič

FOTO: Geza GRABAR

Žetev v Prosenjakovcih: stari in mladi (s pomočjo prvih) so »sijkali povresla«

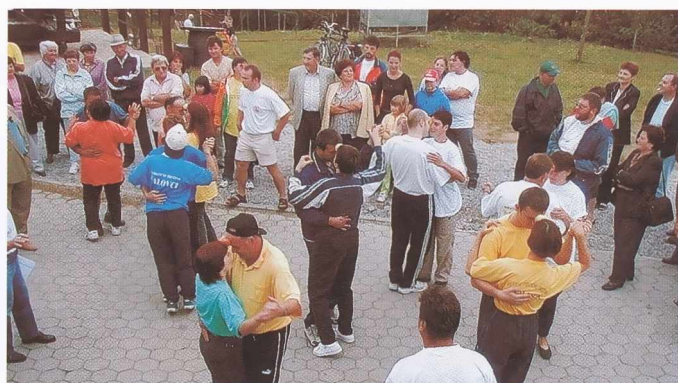

FOTO: Janez SKALIČ

Moravske Toplice: ples z jabolki ob postavitvi klopota

FOTO: Geza GRABAR

Martjanci: mimohod gasilskih enot ob 110-letnici gasilstva

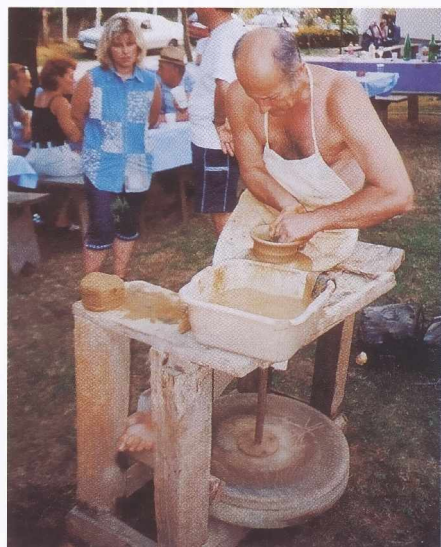

FOTO: Geza GRABAR

Filovci-Gaj: lončar pri delu

FOTO: Geza GRABAR

Tešanovci: upokojeanci so se zbrali

FOTO: Geza GRABAR

Središče: mokra vaja – občinsko gasilsko tekmovanje

NAJLEPŠI GRÜNT

FOTO: Arhiv TIC (avtor: Zlatko GNEZDA)

Najlepša domačija: Danč, Kančevci

Najlepša kmetija: Vitez, Tešanovci

Vrtec Fokovci

VRTEC NA MORJU

Dvig temperature, zadnji šolski zvonci, kratka poletna oblačila, nastop poletnih mesecev dvignejo razpoloženske barometre, še posebej pri najmlajših. Nastopi čas počitnic, kopanja, zabave, intenzivnega druženja s prijatelji. Z enim stavkom – gremo v kolonijo – v BAŠKO.

Pri starejših se ti občutki pomešajo s prijetnimi spomini obiskov Baške iz preteklih let. Pri malčkih, ki gredo prvič, pa je vesel občutek pomešan z majhno negotovostjo in predvsem občutkom do zdaj najdaljše odsotnosti od toplote starševskega doma.

Množica ljudi ob nenavadno rani uri na avtobusni postaji v Murski Soboti daje slutiti, da je napočil trenutek odhoda. V spremstvu staršev so tudi malčki, šest po številu iz Vrtec Občine Moravske Toplice (vrtec FOKOVCI) in so za nadaljnjih dvanajst dni predstavljali mojo skupinico.

Sledila je vožnja z avtobusom, potem pa ... morje!!!

Začelo se je letovanje, ki je vsak dan imelo svoje mejnike z vstajanjem ob 7.30, jutranjim razgibavanjem, zajtrkom, dopoldanskim kopanjem, kosilom, kopanjem popoldan, vmes pa se je našlo še ogromno časa za druge prostocčasovne aktivnosti (panoramska vožnja z ladjo, obisk Lunaparka in vožnja na vrtljakih, igre z žogo, vožnja z mestnim vlakcem, nakupovanje, obisk kina s predstavo Pikacho, zabava zvečer s pižama party ...). Vsekakor so vse te aktivnosti poskrbele za to, da otrokom nikoli ni bilo dolgčas, in da jim je čas v Baški potekal kar se da lepo. Ves dan je po domu odmeval smeh otrok, nagajivo vriskanje ... Dopisnice in telefoni so poskrbeli tudi za to, da stik z domačimi ni bil v celoti prekinjen. Z vsakim dnem se je v otroških glavicah nabiralo vse več vsebin, ki bo ob prihodu domov razveselilo vse domače, prijatelje, znance ... Navadno ob lepih stvareh teče ura nekoliko hitreje kot ponavadi in tudi dvanajst dni veselja, zabave, druženja s prijatelji hitro mine. Ob dnevu odhoda so se misli otožno obračale k preteklim dnevom, z drugim očesom pa so že pogledovale proti snidenju z najdražjimi.

Še nekoliko večja množica ljudi, ki nas je počakala na avtobusni postaji v Murski Soboti, pa nas je potrdila v veri, da smo bili ves ta čas odsotnosti zelo pogrešani.

Kot vzgojiteljica, ki že peto leto zapored obiskujem letovanje v Baški kot vodič predšolskih otrok, se vedno znova veselim prihoda malčkov v vrtec v novem šolskem letu in našega skupnega podoživljanja lepih in veselih trenutkov, ki smo jih skupaj preživeli.

Bojana Benkovič, dipl. vzg. pred. otr.

DOŠ PROSENJAKOVCI

NARAVOSLOVNI PROJEKT OD ZRNJA DO KRUHA

Žetev zlatih klasov konec julija je bilo dejanje naravoslovnega projekta *Od zrnja do kruha* na Dvojezični osnovni šoli (DOŠ) Prosenjakovci. Čeprav so bile vremenske razmere za ročno žetev s srpi in kosami vse prej kot ugodne, so široko zastavljeni projekt, ki se je začel že z jesensko setvijo, zaključili na način, kot so si ga zamislili. Poleg učencev in pedagoških delavcev šole so bili v projekt vključeni tudi številni zunanji sodelavci. To je bilo še posebej opazno na žetvi.

ŽETEV – PRAZNIK

Člani prosenjakovskega kulturno-turističnega društva Ady Endre, s katerim šola odlično sodeluje na številnih področjih, so namreč bili ob žetvi v prvem planu. V slehernem žetvenem opravilu, pa naj je šlo za klepanje kos, ročno žetev s srpi, izdelavo »povresli«, vezanje in zlaganje snopov v križe ter kasneje tudi ročno mlatitev s cepmi – pa so medse velikodušno sprejeli številne radovedne učence. Ti so se v starih kmečkih opravilih, ki jih dandanašnji vidimo le na etnografskih prireditvah, različno znašli, vsi pa so si bili enotnega mnenja, da vaja dela mojstra.

Na šolski njivi, ki je bogato obrodila, so se zbrali domala vsi učenci šole, njihovi starši in drugi obiskovalci, delavci šole z ravnateljico Jožefo Herman ter seveda glavni strokovni nosilec projekta *Od zrnja do kruha* sodelavec kmetijsko-svetovalne službe soboškega ŽVZ Štefan Bogdan. S posebej tenkočutnim odnosom do poljščine, ki nahrani velik del človeštva na zemeljski obli, so učenci spremljali rezultat svojega celoletnega dela – žetev. Nekoč najpomembnejše kmečko opravilo sleherne kmetije.

PROJEKT OD ZRNJA DO KRUHA

Zahteven in obsežen naravoslovni projekt traja skoraj leto dni. Na 4-arski šolski njivi se je začel že veliko prej, preden so lanskega 15. oktobra učenci ob pomoči mentorjev opravili setev. Prej so namreč preorali tla s konjsko vprego in postavili druga predsetvena opravila, kot sta analiza zemlje in gnojenje. Pozno jeseni je sledilo spremljanje vznika in prezimovanja posevka, spomladi pa zaščitno škropljenje zoper plevelno floro ter bolezni in škodljivce in dognojevanje. Ob strokovni pomoči inž. Štefana Bogdana so učenci

Foto: Geza Grabar

spremljali zorenje klasja ter določali najprimernejši čas za spravilo, žetev.

SKLEPNO DEJANJE PROJEKTA BO JESENI

Kot zagotavlja vodja projekta, učiteljica Olga Bogdan, bodo – preden potegnejo črto – na začetku novega šolskega leta izvedli še nekaj opravil: mletje pšenice v mlinu, peka kruha, seznanitev z zgodovino pridelovanja in uporabe žitaric ter izdaja biltena z bogatimi slikovnimi in tekstovnimi gradivom.

Samo pritrdimo ji lahko, da je sporičilna vrednost naravoslovnih projektov, ki jih pripravljajo na šoli, mnogoplastna. Učenci se tudi pri slednjem niso seznanjali le z osnovnimi elementi priprave tal in kolobarjenjem, temveč so spoznavali – ali pa to še bodo – tudi umetna gnojila, kemična zaščitna sredstva, samo žetev, mletje pšenice in peko kruha.

Na šoli pa že razmišljajo o novem naravoslovnem projektu. Po zeliščih predzadnje šolske leto ter pšenici in kruhu naj bi bil jeseni na vrsti projekt *Proso*.

Geza Grabar

NAŠE ŠOLE V ŠOLSKEM LETU 2001/2002

Podružnica	OŠ Bogojina Tešanovci (2 odd., 14 učen.)	OŠ Fokovci -	DOŠ Prosenjakovci šola in vrtec Domanjševci, Hodoš
Število učencev	206	113	87
Število oddelkov+pod. bivanje	12 + 2	8 + 2	11
Učitelji	18	10	16
visoka izobrazba	4	6	3
višja izobrazba	8	4	7
drugo	6	1	6
Drugi zaposleni	7 + varnostnik	6	13
Skupaj zaposlenih	25 + 1	17 + 1	29
Prostorske razmere			
število učilnic	14	9	17
telovadnica (m ²)	451	295	283
9-letni program	ne	ne	ne
Pouk v izmenah	enoizmenski	enoizmenski	enoizmenski

Filovski Gaj POD SLAMNATO STREHO

Sredi vinogradov filovskega Gaja se je konec avgusta zaključilo bogato dogajanje, povezano s projektom *Pod slamnato streho*, ki ga je v okviru programa PHARE podprla Evropska skupnost. V program zaključnih prireditev je bila v besedi in sliki, ob glasbi in petju strnjena tako vsebina polletnega dela društva Gaj kot tudi poletnih ustvarjalnih delavnic in bogate tradicije lončarstva in drugih ročnih spretnosti v kraju sploh. Namen lani ustanovljenega vinogradniško turističnega društva Gaj Filovci ni le varovanje pokrajine ter razvoj vinogradništva in turizma, ampak tudi ohranjanje kulturne dediščine. Za koordinacijo je tudi tokrat skrbel prizadevni likovni pedagog Jože Gutman.

Široko zastavljeni projekt je široko odprt v svet: bogata lončarska tradicija išče vzporednice s podobno dejavnostjo v madžarskem kraju Szombatfa, predstavljena so bila prizadevanja za ohranitev stare panské arhitekture, ki se ozirajo tudi na to, kako so to storili v sosednji Avstriji in na Madžarskem, v študentske ustvarjalne delavnice so privabili tudi mlade ustvarjalce iz več dežel ... Na deseti delavnici se je zbralo kar 28 študentov likovne umetnosti. Pod vodstvom Roberta Černelča so ustvarjali v slikarskih tehnikah, kiparstvu, fotografiji, videu, gledališču ... in bogato bero predstavili občinstvu na zaključni prireditvi. Tudi letošnja slikarska dela so ostala v stalni zbirki društva in bodo v Gaju krasila dvanajst zidanic, te bodo z leti spremenili v svojevrstno verigo galerij.

V okviru mednarodnega projekta so na območju Gaja odprli še dvojce poti: zelena peš pot je pot kulturne dediščine in vodi od Plečnikove cerkve Gospodovega vnebohoda prek Trnavskega brega na Filovski breg, od tam pa čez Gaj skozi gozd do Bukovniškega jezera in izvira vode pri cerkvi sv. Vida in se krožno vrača v Gaj. 12-kilometrski rumena pot pa je del vinsko-turistične ceste na bogojinskem, filovskem in dobrovniškem območju in je zamišljena tudi kot kolesarska pot.

Jože Gutman,
motor
in duša
dogajanja
v Gaju

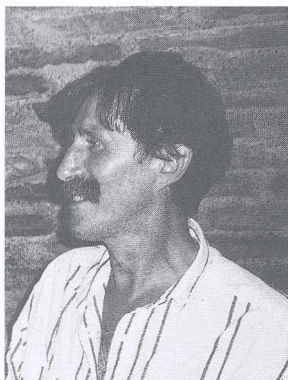

Foto: Geza GRABAR

Vse poti se sklenejo v Mali vinoteki društva v Gaju, ki so jo prav tako odprli na zaključni prireditvi projekta. Tega so popestrili tudi s postavljanjem klopota ter bogato delavnico ljudskih obrti: medicarka Jožice Celec iz Ratkovec je razkrila, kako dobivajo lectovi izdelki končno podobo, domačin Franc Berden je predstavil struženje lesa na stari način, drugemu Francu Berdeni sta se pri žganjekuhi pridružila veliko mlajša Srečko in Kristjan. Tudi pletenje iz koruznega liča žena iz Velike Polane ter delo lončarjev, domačina Ivana Felbarja in njegovega kolega iz Madžarske, so pritegnili zanimanje mnogih obiskovalcev.

Geza Grabar, Ludvik Sočič

Bogojina XIII. KOŠIČEVI DNEVI

Na območju krajevné skupnosti Bogojina od konca avgusta do konca septembra potekajo prireditve 13. Košičevih dni. Zaključil jih bo nastop domačih skupin v petek, 28. septembra, v kulturni dvorani v Bogojini.

Letošnji Košičevi dnevi so vsebinsko zasnovani tako, kot smo jih že spoznali v preteklosti: prireditve raznolikih vsebin in žanrov, bogato kulturno, duhovno in družabno dogajanje. Na kulturno tradicijo območja se navezuje prikaz domače obrti v filovskem Gaju, sodobni kulturni utrip pa sooblikujejo likovna kolonija in razstava njenih sadov, srečanje dekanjskih pevskih zborov in folklorni večer (srečanje folklornih skupin bo v soboto, 22. septembra, ob 20. uri). Med športnimi prireditvami naj omenimo tradicionalni Pohod po poteh kulturne dediščine in športno rekreativno popoldne v Športnem centru v Filovcih. Organizatorji so v program vključili še prošenje pri kapelici v Filovskem Gaju in mašo sv. Huberta, zavetnika lovcev pri lovskem domu LD Bogojina. Na račun pridejo mladi (mladinska prireditev, sobota, 15. september) in vinogradniki s podelitvijo priznanj. V okviru Košičevih dni bodo odprli prvo izletniško kmetijo na tem območju - vinsko klet »Puhan«.

Izšel je katalog s predstavitev posameznih prireditev in obsežnim literarnim delom, v katerem prevladujejo prispevki učencev OŠ Bogojina.

Ludvik Sočič

Središče ART CENTER

V Središču nastaja prvi Art center v Sloveniji. Z njegovo izgradnjo bodo dobili različni umetniki in ustvarjalci dobre pogoje za svoje udejstvovanje. Ideja o prvem takšnem centru pri nas je nastala v društvu ONEJ. Društvo se je pri organizaciji raznih likovnih kolonij vedno srečevalo s problemom lastnih prostorov, zaradi česar so morali vedno nekje gostovati. Kot možna rešitev se je ponudila opuščena obmejna stražnica v Središču. Izgradnja centra je bila na osnovi na razpisa prijavljenih projektov podprta tudi z mednarodnimi sredstvi programa PHARE. Center se nahaja približno 800 metrov severno od vasi Središče, v bližini meje z republiko Madžarsko. Do njega je mogoč dostop po makadamski poti iz vasi Središče. Pot vodi tik ob gasilskem domu v vasi proti severu skozi majhen gozdiček in nato naprej med polji. Art center Središče je ustanovljen in bo organizacijsko deloval kot zavod, katerega ustanovitelji so: Občina Moravske Toplice, Občina Šalovci, Društvo ONEJ in Društvo likovnih umetnikov Prekmurja in Prlekije.

V objektu obnovljene stražnice in dodatnem objektu za umetniško ustvarjanje, ki se gradi v neposredni bližini, bo predvidoma okrog 500 m² uporabnih površin. V objektu bo tudi nekaj prenočišč za stalno delo in ustvarjanje umetnikov. K centru spadajo še zunanje površine in skupni velikosti več kot 60 arov, kjer bodo lahko potekale poleg rekreativnih tudi razne druge aktivnosti.

V objektih so predvideni skupni prostori za logistično podporo, slikarski in drugi ateljeji, umetniška livarna ... Uporabljali jih bodo umetniki pri svojih gostovanjih, v njih pa bodo organizirana tudi različna izobraževanja, izobraževalne delavnice, tabori in kolonije z različnih področij umetniškega ustvarjanja. Posebno mesto bo namenjeno keramiki in starim obrtem.

Na objektih se trenutno intenzivno izvajajo razna gradbena dela, ki jih bodo v kratkem času usposobila za njihov namen. Že v mesecu oktobru letošnjega leta je predviden začetek dela v livarski delavnici, za tem pa se bodo postopno vpeljevale tudi druge predvidene dejavnosti v centru.

V izgradnjo centra in njegovo opremo je bilo doslej vloženih precej sredstev. Vrednost nepremičnin znaša v tem času že približno 65 mio SIT, vrednost premičnin oziroma opreme pa je več kot 3 mio SIT.

Trenutno so v zavodu zaposleni trije delavci po programu javnih del, v bližnji prihodnosti pa predvidevajo tudi stalne zaposlitve.

Janez

SUŠA 2000 IN 2001

Kljub sprejetemu Zakonu o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic suše v letu 2000 (Ur. l. RS št. 81/2000) država še ni izpolnila vsega sprejetega.

Za izplačilo dela sredstev v višini 1,6 milijarde tolarjev je vlada sprejela sklep v mesecu avgustu letos. Po razdelilniku, ki do sedaj še ni znan, bodo sredstva dodeljena občinam, le-te pa jih bodo – podobno kot ostala že prejeta sredstva – v najkrajšem času razdelila oškodovancem.

Po realizaciji navedenega bo po sprejetem zakonu država dolžna kmetom še vedno 1,8 milijarde tolarjev. O tem, kdaj in iz katerega vira bo ta denar izplačan, je bilo v zadnjem času že veliko povedanega in zapisanega. Na zagotovitev sred-

stev v državi ne moremo vplivati, bomo pa na Občini Moravske Toplice po prejemu sredstva, namenjena kmetom zaradi škode po suši v lanskem letu, tako kot doslej prenakazali v najkrajšem času.

Doslej je Občina Moravske Toplice prejela in razdelila upravičencem skupno 153.028.897,00 SIT. Vsak oškodovanec je prejel 24,71 % vrednosti škode, ki mu je bila priznana v letu 2000.

Za popis suše v letu 2001 Državna komisija za sanacije pripravlja potrebne popisne obrazce. Postopek bo podoben kot v letu 2000. Oškodovance bomo o popisu obvestili na krajevno običajen način, takoj ko bomo prejeli navodila za popis.

Martina Vink Kranjec

FOTO: LUDVIG SOČIČ

Koruzi konec avgusta 2001: suša je pobrala velik del pridelka.

Tešanovci

URESNIČUJE SE PROJEKT GREDE

V neposredni bližini igrišča za golf, na levem bregu Lipnice, se počasi uresničuje dolgo načrtovani projekt rastlinjakov – Grede Tešanovci. V teh dneh javno komunalno podjetje Čista narava d.o.o. opravlja zemeljska dela in postavlja temelje za steklenjake. Vrednost investicije presega 250 milijonov tolarjev in bo financirana s sredstvi iz programa PHARE, ministrstev za kmetijstvo in gospodarstvo ter deleža občine (v obliki bančne garancije). V prvi fazi bodo postavili steklenjake na površini enega hektarja, v katerih bodo po naj-sodobnejši hidroponski metodi in s pomočjo ogrevanja z odpadno termalno vodo od zgodnje pomladi do pozne jeseni gojili zelenjavo in druge vrtnine.

V drugi fazi se bo v projekt priključilo tudi Zdravilišče Moravske Toplice, ki bo zagotavljalo termalno vodo, predstavljalo pa naj bi tudi osrednjega odjemalca v steklenjaki pridelane zelenjave.

Steklenjaki bi naj bili nared do druge polovice novembra. Prvo poskusno sajenje je predvideno za konec februarja prihodnje leto. Gre za prvi tovrstni pilotski projekt v Pomurju in v slovenskem prostoru. Če bo prva faza izpolnila pričakovanja

strokovnjakov, ni izključeno, da se bo število steklenjakov iz projekta Grede Tešanovci povečalo.

FOTO: GEZA GRABAR

Čista narava d.o.o. postavlja temelje.

Grede Tešanovci naj bi delovale po združnem sistemu, kar pomeni, da se bodo lahko v pridelavo vključili že obstoječi pridelovalci zelenjave, izziv pa bodo imeli priložnost sprejeti tudi novi.

Geza Grabar

KISLA INDIGESTIJA GOVEDI ALI VAMPOVA ACIDOZA

Bolezen je posledica prebavnih motenj v vampu, ki jih povzroči preobilno hranjenje s kislo hrano ali, še pogostejše, preobilje hrane, ki med prebavo v vampu povzroča presežek organskih kislin in drugih razgradnih produktov hrane. Kisla indigestija vampa je najpogostejša in v praksi najpomembnejša oblika prebavnih motenj pri govedu. V ekstenzivni reji se pojavi le občasno, v glavnem kot posledica prenažrtja, t.j. prenatrpanja vampa, medtem ko je v rejah z večjo intenzivnostjo pogostejša. Vzrokov za bolezen je več:

1. Neprimerno razmerje med lahko prebavljivimi ogljikovimi hidrati in voluminozno hrano v obroku, predvsem v našem okolju stalni presežek koruzne silaže in premalo sena (otave).
2. Preveč žit (pšenice, ječmena, ovsa, tritikala itd.) in premalo sena (otave).
3. Prenažiranje z velikimi količinami pesnih rezancev.

V teh primerih se količina mlečne kisline v vampu zelo poveča in zato se spremeni tudi kislost vampe vsebine (od normalne pH 6.5-7.5) in je od 5.8-4.5 pH. Živali nehajo jesti, ne prežvekujejo, včasih zvečijo s praznimi usti, se pretirano slinijo. Če je v amp prenatrpan, je žival nemirna, tolče z nogami pod trebuh, trese z glavo, opleta z repom in stoka. Blato je na začetku kompaktno in ga je malo. Telesna temperatura je normalna ali malo povišana, dihanje in pulz sta vedno povišana. Ko trajajo prebavne motnje dalj časa, postanejo bolezenski znaki izrazitejši. Žival je zelo žalostna, ne je, ne pije in ne prežvekuje. Žival dobi drisko (ker v amp ne dela) in je bolj ali manj izsušena. Krave izgubijo mleko, mišice trepetajo, mnogokrat živali ležijo, kot da bi bile v nezavesti, z glavo naslonjeno na lopatico ali pa so nasprotno zelo nemirne, škripajo z zobmi, gledajo zbegano ipd.

Zdravljenje vključuje:

1. Spremembo v prehrani in odstranitev vzroka za prebavno motnjo (24-urni post, če žival še je);
2. Vzpostavitev normalne vampe vsebine (soda bikarbona, alkalne mineralne soli);
3. Vzpostavitev normalne vampe mikroflore (kvas 250-500 g vsakih 24 ur ali svež vampov sok – iz klavnice);
4. Zdravljenje zastrupitve (infuzije s strani veterinarja).

Zato je najbolj pomembna preventiva: pravilno razmerje posameznih skupin v prehrani in zadostna količina surove vlaknine v obroku (najbolje: seno ali otava na začetku hranjenja, nato silaža, šrot in na koncu kompletno krmilo).

Marko Nabergoj, dr. vet. med.

ART CENTRUM SZERDAHELY

Szerdahelyen alakulóban van Szlovénia első Art Centruma Létrejöttével különböző művészek és alkotók számára teremtdnek meg a feltételek tevékenységük folytatásához.

Az első ilyen központ létrehozásával kapcsolatos elképzelés az ONEJ egyesületben született, hiszen maga az egyesület a képzőművész-telepek szervezése során helyiséggondokkal küzdött, állandóan vendégeskedni kényszerült. Megoldási lehetőségként adódott az egykori határőrlaktanya Szerdahely közelében. A projekttel sikeresen pályáztak a PHARE pályázaton és ezzel nemzetközi forrásokhoz is jutottak.

A szerdahelyi Art Centrum tehát megalkult, éspedig intézet formájában, társalapítói pedig a Moravske Toplice község, Šalovci község, az ONEJ Egyesület valamint a Murántúl és Prlekija Képzőművészinek Egyesülete.

A határőrlaktanya felújított épületében és egy, a művészi alkotótevékenység céljára épülő melléképületben mintegy 500 m² hasznos terület áll majd rendelkezésre. A létesítményben lesz néhány szálláshely is a majd állandóan itt dolgozó és alkotó művészek számára. A központhoz további több mint 60 árnyai külső terület tartozik, ahol rekreációs és különböző más tevékenység folytatható.

A létesítményben a tervek szerint lesznek még logisztikai támogatást nyújtó közös helyiségek, festői és más műtermek, művészi öntöde... Ezeket az itt vendégeskedő művészek használják majd, ugyanakkor különböző művészeti képzési, oktatási műhelyeket, táborokat és telepeket is szerveznek. Külön helyet kapnak a kerámia és a régi kézművességek.

Jelenleg még folynak az építési munkálatok, de hamarosan elkészülnek a helyiségek és átadják őket rendeltetésüknek. A tervek szerint már az idén októberben megkezdődik a munka az öntödében, majd fokozatosan beköltözhet a többi tevékenység is.

Az eddigi beruházások értéke is jelentős, az ingatlan jelenlegi értéke mintegy 65 mio SIT, míg az ingóságok, illetve berendezés értéke meghaladja a 3 millió SIT-et.

Az intézetben jelenleg három alkalmazott van, mindhárom a közhasznú munkák keretében dolgozik, míg a közeljövőben állandó foglalkoztatottakat is alkalmaznak.

Az Art Centrum a magyar határ közelében, mintegy 800 méterre, északra van Szerdahelytől. A falutól köves út vezet odáig, a tűzoltószertártól indulva a kis erdőn keresztül, majd a mezőket átszelve érkezünk meg az Art Centrumba.

Janez

Pártosfalvi KÁI A MAGTÓL A KENYÉRIG TERMÉSZETISMERETI PROJEKT

Július végén az arany kalász aratásával befejeződött a pártosfalvi Kétnyelvű Általános Iskolában (KÁI) a Magtól a kenyérig elnevezésű természetismereti projekt megvalósítása. Noha az időjárási viszonyok távolról sem kedveztek a sarlós és kaszás aratásnak, az őszi vetéssel kezdődött, nagykiterjedésű projektet a tervezett módon zárták. Az iskola tanulói és pedagógusai mellett számos külső munkatársat is bevontak a projekt megvalósításába, ami mindenek előtt az aratás során látszott.

AZ ARATÁS – ÜNNEP

Az aratásban így az első sorokban láttuk az iskola egyik rendszeres, kitűnő partnerének, a pártosfalvi Ady Endre művelődési-idegenforgalmi egységületnek a tagjait. Valamennyi aratási teendőbe viszont, legyen az a kaszák kalapálása, a sarlóval való aratás, a kévekötlés készítése, a kötözés, a kepebe rakás és később a kézi cséplés, szívesen bevonták a kíváncsiskodó tanulókat is, akik ugyan időnként kissé esetlenek voltak a manapság már inkább csak néprajzi rendezvényeken látható munkákban, abban azonban valamennyien egyetértettek: a gyakorlat teszi a mestert.

A gazdag termést hozó iskolamezőn nem hiányzott az iskola szinte egyetlen tanulója sem, továbbá megjelentek a szülők és más érdeklődők, valamint az iskola dolgozói József Herman igazgatónővel az élen, és természetesen nem hiányzott Bogdán István, a Magtól a kenyérig projekt vezető szakmai hordozója sem, aki egyébként a muraszombati mezőgazdasági-szaktanácsadó szolgálat munkatársa. A

felszántották a földet, valamint elvégeztek több más vetés előkészítő műveletet, mint pl. a talajelemezés és a trágyázás. Késő ősszel érdeklődve figyelték az elvetett mag kelését és a vetés telelését, tavasszal pedig gyomok, betegségek és kártevők ellen permetezték, majd újratrágyázták. Bogdán István mérnök szakmai segítségével kísérték a tanulók a kalász érését, és meghatározták a betakarítás, az aratás legmegfelelőbb időpontját.

ŐSZEL LESZ A PROJEKT ZÁRÓFEJEZETE

Bogdán Olga tanítónő, projektvezető szerint a számadás előtt – az új tanév elején még vár rájuk egy-két feladat: malomba viszik a búzát, majd kenyeret sütnek, megismerkednek a gabonatermelés és felhasználás történetével, és végezetül elkészítenek egy tartalmakban és képekben gazdag kiadványt.

Csak megerősíthetjük véleményét, amely szerint sokrétű az iskolában előkészített természetismereti projektek értékmon-

»Egy falat
pogácsa és egy
kupica bor« –
tízórai és dal
nélkül az iskolamezőn sem
fejeződhetett be
az aratás.

FOTO: Geza GRABAR

világ lakossága zömének ételt adó termés iránti tisztelettel kísérték a tanulók éves munkájuk eredményét – az aratást, annak idején minden parasztgazdaság legfontosabb teendőjét.

A MAGTÓL A KENYÉRIG PROJEKT

Majd egyéves lefolyású az igényes és sok mindenre kiterjedő projekt. A 4 árnyai iskolamezőn jóval azelőtt megkezdődött a munka, hogy tavaly november 15-én a mentorok segítségével a földbe került a mag. Ezt megelőzően ugyanis lófogattal

dandója. A legutóbbi projekt esetében sem csak a talaj előkészítésének alapjaival és a vetésforgóval ismerkedtek a tanulók, hanem tudást szereztek – vagy szereznek – még a műtrágyáról, a vegyi növényvédő szerekről, megismerkedhettek az aratással, a búza őrlésével és a kenyérsütéssel.

Az iskolában már újabb természetismereti projektet terveznek. A tavalyelőtti a gyógynövényekről, az idei a búzáról és a kenyérről, a következő valószínűleg a kölesről szól majd.

Geza Grabar

ANALIZA PROMETNIH NESREČ NA OBMOČJU OBČINE MORAVSKE TOPLICE za prvo polletje leta 2001 primerjalno z letom 2000

PROMETNE NESREČE NA OBMOČJU OBČINE MORAVSKE TOPLICE

Krajevna skupnost	Skupaj	s smrtnim izidom	s telesno poškodbo	z materialno škodo
BOGOJINA	7 (7)	0 (0)	3 (0)	4 (7)
MARTJANCI	41 (36)	0 (0)	8 (11)	33 (25)
MOR. TOPLICE	12 (17)	0 (0)	2 (7)	10 (10)
PROSENJAKOVCI	2 (3)	0 (0)	1 (0)	1 (3)
SELO – FOKOVCI	6 (4)	0 (0)	3 (1)	3 (3)
TEŠANOVCI	3 (3)	0 (0)	1 (0)	2 (3)
SKUPAJ	71 (70)	0 (0)	18 (19)	53 (51)

POSLEDICE PROMETNIH NESREČ

Krajevna skupnost	Skupaj	smrt	huda telesna poškodba	lahka telesna poškodba	brez poškodb
BOGOJINA	12 (10)	0 (0)	0 (0)	3 (0)	9 (10)
MARTJANCI	84 (65)	0 (0)	2 (3)	7 (13)	75 (49)
MORA. TOPLICE	20 (33)	0 (0)	0 (5)	3 (6)	17 (22)
PROSENJAKOVCI	3 (4)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	2 (4)
SELO – FOKOVCI	10 (6)	0 (0)	3 (0)	2 (1)	5 (5)
TEŠANOVCI	4 (6)	0 (0)	0 (0)	1 (0)	3 (6)
SKUPAJ	133 (124)	0 (0)	6 (8)	16 (20)	111 (96)

* () – podatki v oklepaju so za prvo polletje leta 2000

Iz tabele je razvidno, da je – kar se tiče prometnih nesreč – prometna varnost podobna, kot je bila v enakem obdobju lanskega leta oziroma celo nekoliko boljša, vsaj kar se tiče posledic prometnih nesreč. Število prometnih nesreč v letu 2001 je v primerjavi z letom 2000 podobno lanskemu 71(70). Pozitivno je dejstvo, da ni bilo prometne nesreče s smrtnim izidom na območju naše občine, nekoliko pa so se tudi zmanjšale posledice prometnih nesreč s telesnimi poškodbami, in sicer je bilo hudo telesno poškodovanih za 25 % manj in lahko telesno poškodovanih v prometnih nesrečah

– neupoštevanje pravila o prednosti,
– neustrezna varnostna razdalja.

Največ prometnih nesreč se je zgodilo v petek, sledijo: ponedeljek, četrtek, sobota, sredo, torek in najmanj v nedeljo.

Po urnih intervalih je največ prometnih nesreč med 9. in 12. uro, nato med 13. in 15. uro; sledijo prometne nesreče med 19. in 23. uro, 16. in 18. uro, 5. in 8. uro in najmanj med polnočjo in 4. uro.

Kot je razvidno iz tretje tabele, je na območju Občine Moravske Toplice bilo skupno izvedeno 396 represivnih ukrepov, kar je za 10 % manj kot v enakem lanskem obdobju.

IZVEDENI REPRESIVNI UKREPI V PRVEM POLLETJU 2001

V PRIMERJAVI Z LETOM 2000

(izrečene denarne kazni in podani predlogi sodniku za prekrške)

NAJPOGOSTEJŠE KRŠITVE

Krajevna skupnost	Skupaj SP+DK	SP *	DK *	hitrost	alkohol	varnost. pas	neupor. čelade	brez VD	nep. na tovoru/voz.
BOGOJINA	20 (33)	11 (7)	9 (26)	3 (3)	9 (5)	2 (5)	1 (2)	3 (2)	1 (4)
MARTJANCI	223 (283)	44 (41)	179 (242)	89 (95)	26 (21)	42 (54)	1 (2)	11 (14)	22 (26)
MOR. TOPLICE	48 (44)	17 (8)	31 (36)	13 (18)	9 (7)	10 (10)	1 (0)	7 (1)	4 (3)
PROSENJAKOVCI	31 (24)	20 (10)	11 (14)	0 (0)	10 (4)	6 (3)	10 (7)	3 (3)	
SELO-FOKOVCI	15 (5)	4 (1)	11 (4)	3 (0)	2 (1)	3 (2)	0 (0)	3 (0)	2 (1)
TEŠANOVCI	59 (53)	10 (10)	49 (43)	36 (12)	3 (5)	9 (15)	1 (0)	3 (4)	2 (6)
SKUPAJ	396 (442)	106 (77)	290 (365)	144	59 (43)	72 (89)	4 (4)	37 (28)	34 (43)

* SP – predlogi sodniku za prekrške (hujše kršitve)

* DK – izrečene denarne kazni na kraju prekrška ali izdani plačilni nalogi

VD – vozniško dovoljenje

() – podatki v oklepaju so za prvo polletje leta 2000

za 20 % manj kot v lanskem letu. Je bilo pa za 4 % več zgodilo prometnih nesreč z materialno škodo in 15 % oseb več udeleženi v prometnih nesrečah, ki pa niso bili poškodovani, kar pa ni zaskrbljujoče.

Najpogostejši vzroki za prometne nesreče so identični kot v lanskem letu, in sicer:

- nepravilni premiki z vozilom,
- neprilagojena hitrost,
- nepravilna stran in smer vožnje,

Daleč največ ukrepov je bilo izvedeno na območju KS Martjanci, in sicer 56 %, kar je nekako logično, saj tam potekata pomembni cesti, ki vodita proti Hodošu in Moravskim Toplicam. Največ represivnih ukrepov je bilo izrečeno zaradi prekoračitev hitrosti in sicer 144, kar predstavlja 36 % vseh ukrepov.

Franc Čami
predsednik SPV Občine Moravske Toplice

Krnci NOVO ORODNO VOZIL ZA GASILCE IN KRAJANE

V okviru letošnjega občinskega praznika so gasilci iz Krnec namenu predali novo orodno vozilo. S to pridobitvijo, vredno več kot sedem milijonov tolarjev, so ponovno potrdili, da se velikost društev ne meri s številom njihovih članov (njihovo društvo jih šteje 20), temveč z dejanji. In na slednje so lahko v tem kraju na Gorickem, ki šteje vsega 14 gospodinjstev, upravičeno ponosni.

Čast s prisotnostjo na slovesnosti ob prevzemu novega orodnega vozila so krnskimi gasilcem izkazali kolegi iz vseh društev sektorja Martjanci in njihovi gasilski prijatelji iz sosednjih društev Bokrač, Nemčavci, Lipa in Dolina, poleg gasilskih enot pa še številni gostje: predstavniki lokalne skupnosti z županom Francem Cipotom in občinske gasilske zveze ter občinskega štaba Civilne zaščite, predstavniki sponzorjev in prvi mož slovenskih gasilcev – predsednik GZS Ernest Eöry. Tudi na krajane ne smemo pozabiti, v Krncih jih je vsega šestdeset, saj so ti z domačimi gasilci tesno povezani in z njimi sodelujejo ob sleherni akciji.

Tako je bilo tudi ob nakupu novega orodnega vozila, ki je zamenjalo petnajst let staro vozilo znamke TAM. V novem vozilu, kateremu so v podjetju Svit opravili nadgradnjo, je prostora za devet oseb, ima vso potrebno opremo za gašenje. Vozilo ima vgrajen tudi rezervoar za začetno gašenje z vodo.

Kot so na svečanosti s prisrčnim kulturnim programom domače mladine poudarili številni govorniki, je nova pridobitev tako za kraj kakor okolico izjemnega pomembna, saj pomeni zagotavljanje večje varnosti na področju zaščite in reševanja. To pa je obenem tudi dokaz, da je mogoče s složnim delom v društvu in kraju uresničiti cilje, o katerih ponekod samo sanjajo.

Iz kronike PGD Krnci

1923 ustanovitev društva
1932 nakup ročne brizgalne
začetek gradnje doma (končan 1934)
1959 nakup motorne brizgalne
1972 nakup sodobnejše motorne brizgalne
1975 –1977 razširitev doma
1978 namestitve električne sirene
1995 razvitje društvenega prapora

Društvo – vodi ga Ivan Žerdin – je najzaslužnejšim za novo pridobitev podelilo priznanja.

Geza Grabar

POČASTILI 110 LET GASILSTVA

Jubilej je priložnost, ko je dovoljeno sanjati, ko se je dovoljeno veseliti, čas, ki ga moraš počastiti. In dati priznanje tistim, ki so najbolj zaslužni, da je do njega sploh prišlo. Gasilci iz Martjanec so imeli možnost, priložnost in čast za prav vse to. Sredi vročih avgustovskih dni so namreč počastili 110. jubilej domačega gasilskega društva, ki se uvršča med najstarejša društva v celotni pomurski regiji. Ob tem pomembnem jubileju so v društvu pripravili vrsto aktivnosti ter prireditev, ki so jih zaključili s slovesnostjo 8. avgusta. Budnici je sledil mimohod vseh sodelujočih gasilcev – bilo jih je več kot sto in so prišli v Martjance iz več kot dvajsetih društev. Po osrednji slovesnosti s predajo novega kombiniranega orodnega vozila pa je bil še družabni del.

Predsednik društva Koloman Pintarič se je spomnil ključnih dogodkov, ki so pisali dolgo zgodovino martjanskega gasilstva, katerega začetki segajo do 20. februarja leta 1892, ko je 22 članov sprejelo prva pravila, ki so se v društvenem arhivu ohranila vse do danes. »Društvo je imelo ob ustanovitvi malo inventarja, kljub temu pa je že razpolagalo s štirikolesno ročno brizgalno. Ob pomoči krajanov se je oprema v društvu izpopolnjevala. Med prvo svetovno vojno je bilo delovanje društva oteženo, saj je bila večina članov vpoklicanih k vojakom. Starejši člani so skrbeli, da delo v društvu ni bilo nikoli prekinjeno. Prelomnico v delovanju martjanskega gasilstva pomeni nedvomno leto 1921, ko je naloge poveljnika prevzel Geza Vezer, ki je s svojim zagnanim delom postal ne samo nosilec razvoja in aktivnosti v društvu, temveč je s svojimi idejami na področju gasilstva prodiral tudi v širše okolje. Društvo je v 20. letih prejšnjega stoletja z različnimi prireditvami že zbiralo denarna sredstva za nakup opreme. Ker pa od občine niso dobili potrebne podpore, do načrtovane nabave motorne brizgalne leta 1931 ni prišlo. Denar, naložen v Kmečki hranilnici in posojilnici v Martjancih, pa je zaradi nabave novih uniform in druge opreme začel hitro kopneti. Nov zagon je društvo doživelo po osvoboditvi leta 1945, ko se je kadrovsko zelo okrepilo. V prvih povojnih letih je bil zgrajen nov gasilski dom, od gasilcev iz sosednje Murske Sobote pa je bila kupljena brizgalna. Leta 1958 je društvo razvilo svoj prapor in dejavnost gasilstva se je močno razmahnila. Gasilstvo v Martjancih je bilo v tem obdobju povezano z imenom dolgoletnega tajnika, predsednika in častnega predsednika društva Viktorja Pintariča, ki je pred gasilce postavljaval vedno nove izzive in potrebe. Tako je bilo društvo leta 1962 bogatejše za prvo motorno brizgalno, leta 1974 pa je bilo kupljeno orodno vozilo, ki je svojemu namenu služilo vse do letošnjega leta, ko je bilo zamenjano z novim orodnim kombiniranim vozilom, ki je opremljeno z visokotlačno črpalko in vso potrebno opremo. V leti 1984 in 1985 so bile

zgrajene nove garaže, dve leti zatem pa je bila kupljena še avtomobilska cisterna.« Predsednik društva Koloman Pintarič, ki je ob jubileju tudi najbolj zaslužen za izdajo priložnostne brošure, je svoj nagovor sklenil z besedami: »Danes, ko praznuje društvo 110-letnico obstoja, se lahko s ponosom ozremo na prehojeno pot našega članstva, ki ni bila nikoli prekinjena, članstvo pa je vedno skrbelo za primerno opremljenost in usposobljenost in je v primeru potrebe nudilo svojo pomoč krajanom Martjanec in okoliških krajev. Društvo, ki šteje danes več kot 100 članov, je od ustanovitve naprej vodilo osem poveljnikov: Koloman Keresturi, Geza Vezer, Štefan Pintarič, Josip Vaš, Ludvik Hašaj, Jože Piv, Štefan Horvat in sedaj Jože Lipaj. Predvsem njim gre zahvala, da je članstvo bilo vedno pripravljeno pomagati ob požarih in drugih nesrečah.«

Gasilec iz Martjanec so bo jubileju čestitali tudi številni gostje: predsednik Občinske gasilske zveze Moravske Toplice Slavko Škerlak, župan občine Moravske Toplice Franc Cipot, predsednik Gasilske zveze Slovenije Ernest Eöry in direktor soboške območne enote Zavarovalnice Triglav Rudi Cipot, ki je martjanskim gasilec predal ključke novega orodnega vozila. Novo pridobitev gasilcev sta blagoslovila predstavnik verskih skupnosti, novi domači župnik Karel Bedernjak in duhovnik evangeličanske cerkve v Murski Soboti Leon Novak.

Ob jubileju so zaslužnim gasilec podelili priznanja. Republiško gasilsko priznanje tretje stopnje so prejeli: Franc Andrejč, Štefan Bencik in Bojan Horvat, gasilsko priznanje druge stopnje Jože Franko, priznanje prve stopnje pa Jože Lipaj in Jože Hari. Gasilska zveza Slovenije je ob 110-letnici PGD Martjanci podelila bronasto plaketo. Podeljenih je bilo še več občinskih priznanj.

Kulturni program so pod režijskim vodstvom Franca Maučeca izvedle domače recitatorke v sodelovanju s pevskim zborom Štefan Kovač iz Murske Sobote.

Geza Grabar

Središče

OBČINSKO TEKMOVANJE

Odlična organizacija, dobra udeležba ter odlični tekmovalni rezultati sodelujočih ekip so glavni poudarki letošnjega tekmovanja Občinske gasilske zveze Moravske Toplice, katerega dobri gostitelji so bili tokrat gasilci iz Središča.

Po predhodnih preizkusih usposobljenosti v treh sektorjih – Martjanci, Bogojina in Prosenjakovci – je sklepno tekmovanje najboljših na občinskem nivoju potrdilo, da je gasilstvo v 27 prostovoljnih gasilskih društvih v občini dobro organizirano, gasilci pa solidno usposobljeni za opravljanje svojega osnovnega poslanstva. To se je potrdilo z moko izvedbo vaje z motorno brizgalno. Gasilce in sam potek tekmovanja je pohvalil tudi predsednik Gasilske zveze Slovenije Ernest Eöry, ki je bil tudi letos častni gost prireditve. Zadovoljni s potekom in končnimi rezultati so bili seveda tudi predsednik OGZ Moravske Toplice Slavko Škerlak, poveljnik Ludvik Gomboc, poveljnik Štaba CZ Štefan Jančarič in

župan Franc Cipot ter častni regijski poveljnik Franček Gomboc.

V tekmovanju članov (v kategoriji A in B) je nastopilo po šest desetin. Po pričakovanju je v kategoriji A (člani do 30 let) slavi-

la 1. ekipa Sebeborci, ki je bila za slabi dve točki boljša od Fokovec ter s precejšnjim naskokom od Sela. Ekipi PGD Sebeborci je pripadel tudi prehodni pokal OGZ. Pri članih B (nad 30 let) so slavili Krnci pred Čikečko

vasjo in Moravci. Med samo dvema desetinama članic so bile gasilke iz Suhega Vrha boljše od vrstnic iz Filovec. V mladinski kategoriji so tekmovali samo mladi iz Sela; v konkurenci pionirjev pa je bil končni vrstni red: Andrejci, Ivanovci, Sebeborci. Zmagovalec v posameznih kategorijah so podelili tudi prehodne občinske pokale za memorial Matevža Haceta. Le-ti se bodo udeležili regijskega tekmovanja, pionirji in mladinci pod Lipo, člani pa v Gerlinčih.

Zmagovalci občinskega tekmovanja v Središču

FOTO: GEZA GRABAR

Geza Grabar

Moravske Toplice SLOVENIJA KOLESARI ZA ZDRAVJE

Ljubitelji kolesarjenja bodo tudi letos prišli na svoj račun, saj bo s štartom in ciljem v Zdravilišču Moravske Toplice že konec tega tedna (sobota, 15. septembra) potekalo sklepno dejanje letošnjega ciklusa rekreativnih kolesarskih prireditev *Slovenija kolesari za zdravje*. Prireditev bo sovpadala s tradicionalnim rekreativnim kolesarskim maratonom po občini Moravske Toplice – Terme 3000.

Organizatorji ene največjih kolesarskih prireditev na levem bregu Mure Občinska športna zveza Moravske Toplice, Zdravilišče Moravske Toplice ter letos tudi Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez Slovenije pričakujejo, da se bo na dvoje različnih prog – lažjo, ravninsko na 27 kilometrov ter daljšo in zahtev-

nejšo na 50 kilometrov - podalo okrog 500 kolesarjev iz vse Slovenije in zamejstva. Odlična organizacija dosedanjih štirih rekreativnih kolesarskih maratonov ob občinskem prazniku v Moravskih Toplicah je ob jubilejni 5. izvedbi najlepše darilo z omenjeno prireditvijo na nacionalni ravni.

Prijave bodo zbirali pred vhodom na parkirišče zdravilišča od 8. ure naprej, ob 9.50 se bo pričel kulturni program z nastopom folklorne skupine iz Tešanovec ter pozdravnimi nagovori predstavnikov občinske športne zveze, občine in Olimpijskega komiteja Slovenije. Kolesarji se bodo na pot velikega oziroma malega maratona podali ob 10.30; predvidoma ob 14. uri pa se bo v neposredni bližini štartno-ciljnega prostora pričela še zaključna slovesnost akcije *Slovenija kolesari za zdravje*. Štartinina znaša za posameznike 1.600 tolarjev (za imetnike olimpijske kartice 1.000 tolarjev), za društva in organizirane skupine z najmanj 15 tekmovalci 1.200 tolarjev, za šolajočo se mladino in študente pa 1.000 tolarjev. Vsak udeleženec bo po prihodu na cilj dobil spominsko majico in broško ter malico, prekmurski bograč. Deležen pa bo tudi kopanja v Termah po zelo ugodni ceni.

Geza Grabar

USPEH MLADEGA ORAČA TOMAŽA NEMCA

Tomaž Nemec iz Bukovnice se je kot odličen orač na številnih tekmovanjih v oranju izkazal že kot dijak Srednje kmetijske šole (SKŠ) v Rakičanu. Tekmovanju je ostal zvest tudi v študentskih letih. Svojo vztrajnost in znanje, ki ga je seveda vsako leto izpopolnjeval, je kronal na letošnjem regijskem tekmovanju v oranju na strniščnem polju pri Cankovi, ki je bilo hkrati tudi tekmovanje za pokal Kmetijsko-živilskega sejma.

Na regijskem tekmovanju se je namreč med štirinajstimi orači uvrstil takoj za prekaljenima oračema Jožetom Zverom iz Brezovice in Jožetom Režonjo iz Male Polane ter osvojil tretje mesto. Na Cankovi so orali tudi drugi orači iz naše občine: dijaka Štefan Cigüt ml. iz Noršinec in Dušan Ozvatič iz Berkovec sta osvojila sedmo oziroma deveto mesto, Avgust Gorčan iz Vučje Gomile je bil deseti, Franc Ošljaj iz Filovec pa enajsti. Skupno število točk 197,61 je bilo za Tomaža Nemca dovolj za tretje mesto v točkovanju za pokal Kmetijsko-živilskega sejma. To je doslej največji uspeh mladega orača iz Bukovnice ter lepa vzpodbuda, da bo čez nekaj let nasledil tudi najboljši.

Nemec je bil skupaj z Zverom kot član Društva oračev Pomurja najboljši v ekipni razvrstitvi, Ozvatič in Cigüt sta kot tekmovalca SKŠ Rakičan osvojila tretje, Gorčan in Ošljaj pa za Kmetijsko gospodarstvo Rakičan peto mesto.

Geza Grabar

8. olimpijski tek

VEČ KOT 300 AKTIVNIH UDELEŽENCEV

Ena osrednjih športno-rekreacijskih prireditev v prvi polovici leta v Občini Moravske Toplice je bil Olimpijski tek, ki ga je v duhu olimpijskega gesla zopet odlično pripravila Občinska športna zveza (OŠZ) Moravske Toplice. Pri izvedbi te vedno dobro obiskane prireditve, ki vsako leto v zdraviliški kraj privabi nekaj sto ljubiteljev športa in rekreacije iz celotne severovzhodne Slovenije, je aktivno sodelovalo tudi Zdravilišče Moravske Toplice.

Olimpijski tek ima v Moravskih Toplicah tradicijo. Tudi osmič je bil osrednji prireditveni prostor v športnem parku zdraviliškega kompleksa. Dopoldan je tam za blizu 50 posameznikov potekalo tradicionalno srečanje imetnikov olimpijske kartice s številnimi družabnimi, zabavnimi in sprostitvenimi igrami: od fit lige, hokeja na travi, golfa, iger z žogo, pa vse do vožnje z rolerji, testiranja merilcev srčnega utripa, skuterjev, demonstracijo sedeče odbojke ...

Pred tekači se je na pohod na Jelovškov breg odpravilo še 66 pohodnikov. Atleti so tekli na dveh različnih progah – na daljši in nekoliko zahtevnejši na 10 km ter krajši in ravninski na 4 kilometre. Trasi sta bili enaki kot v prejš-

Pohoda v okviru 8. olimpijskega teka se je letos udeležilo 66 pohodnikov.

njih letih, torej sta vodili po naselju Moravske Toplice.

Najstarejši udeleženec teka je bil 70-letni Polde Dolenc iz Maribora, najstarejši pohodnik 72-letna Milena Osmrekar iz Ljubljane, najmlajša pohodnika pa sta bila Luka Devetak iz Kamnika, star pet let, ter komaj 3-letna Robertina Rožanc iz Hrašnja Mote.

Tekače so pozdravili: predsednik OŠZ Moravske Toplice Branko Recek, župan Občine Moravske Toplice Franc Cipot in predstavnik Zdravilišča Moravske Toplice Jože Zadravec (slednja sta se teka tudi aktivno udeležila), na osrednjem prireditvenem prostoru pa so nastopili folkloristi iz Tešanovec.

Geza Grabar

ZBIRANJE KOSOVNIH ODPADKOV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

od 24. 9. 2001 do 28. 9. 2001

ZBIRANJE KOSOVNIH ODPADKOV (stari štedilniki, pralni stroji, staro pohištvo ...).

Vozila (avto, traktor in kmetijski stroj) se odvažajo proti plačilu!

Odvoz bo potekal po naslednjem urniku:

PONEDELJEK, 24.9.2001

Moravske Toplice, Suhi vrh, Tešanovci

TOREK, 25.9.2001

Martjanci, Noršinci, Mlajtinci, Lukačevci, Ivanci

SREDA, 26.9.2001

Sebeborci, Krnci, Ivanovci, Andrejci, Fokovci, Selo

ČETRTEK, 27.9.2001

Prosenjakovci, Motvarjevci, Pordašinci, Čikečka vas, Bukovnica, Vučja Gomila

PETEK, 28.9.2001

Bogojina, Berkovci, Ivanjševci, Kančevci, Lončarovci, Ratkovci, Središče, Filovci

Gospodinjstva v omenjenih vaseh prosimo, da KOSOVNE ODPADKE ZJUTRAJ, NA DAN ODVOZA, POSTAVIJO na rob cestišča. Na goričkem delu prosimo gospodinjstva, da kosovne odpadke odložijo na rob glavne ceste.

Prosimo, da urnik odvoza KOSOVNIH ODPADKOV UPOŠTEVATE.

Zbiranje kosovnih odpadkov je za gospodinjstva brezplačno.

Z vprašanji glede odvoza KOSOVNIH ODPADKOV nas pokličite po telefonu številka 521 37 20.

SAUBERMACHER&KOMUNALA Murska Sobota

in

OBČINA MORAVSKE TOPLICE

ZBIRANJE NEVARNIH ODPADKOV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

(barve-laki, pesticidi, olja, čistila, zdravila, aerosoli, topila, akumulatorji, baterije,...)

V SOBOTO, 29. 9. 2001

Od 7.30 do 8.30 ure Martjanci (za vaškim domom)

Od 8.30 do 9.30 ure Moravske Toplice (gasilski dom)

Od 9.30 do 10.30 ure Tešanovci (pred vaškim domom)

Od 10.30 do 11.30 Bogojina (pred zbiralnico mleka)

Od 11.30 do 12.30 ure Selo-Fokovci (pred šolo)

Od 12.30 do 13.30 ure Motvarjevci (vaško-gasilski dom)

Od 13.30 do 14.30 ure Prosenjakovci (pred zad. domom)

Od 14.30 do 15.30 ure Ratkovci (gasilski dom)

Od 15.30 do 16.30 ure Sebeborci (gasilski dom)

Od 16.30 do 17.30 Noršinci (gasilski dom)

Zbiranje bo le za gospodinjstva in je brezplačno.

SAUBERMACHER&KOMUNALA Murska Sobota

in

OBČINA MORAVSKE TOPLICE

POMOČ ČLOVEKU V STISKI

Slovenska karitas je dobrodelna in humanitarna organizacija, ki je bila ustanovljena leta 1990 in je članica Caritas Europa. Naše temeljno vodilo je pomoč človeku v stiski, ne glede na njegovo nacionalno, versko ali kakršnokoli drugo pripadnost. Cilj naše pomoči je ohranjanje dostojanstva vsakega človeka, in sicer tako, da mu pomagamo, da čimprej samostojno in polno zaživi.

Za pomoč nas letno prosi prek 30.000 družin in posameznikov. Po svojih močeh, znanju in zmožnostih skupaj s strokovnimi delavci pomagamo v 350 krajih s 3500 rednimi in 1000 občasnimi prostovoljci. V obliki hrane, plačila položnic, kurjave, šolskih potrebščin in druge nujne pomoči smo v lanskem letu zbrali in razdelili 370 milijonov tolarjev pomoči. Kjer je možno, poleg materialne pomoči nudimo tudi svetovanje in spremljanje.

S tremi materinskimi domovi pomagamo materam in ženskam – žrtvam nasilja. Skozi sprejemni center in štiri komune gre mnogo fantov in deklet, ki so zašli v svet mamil. Mnogi med njimi na novo zazivijo. V Ljubljani in Mariboru se izvajajo tudi programi pomoči brezdomcem.

S svojimi ustanovami se vse bolj intenzivno vključujemo v socialno mrežo nevladnih in vladnih organizacij. Na lokalnem nivoju bo v prihodnosti naša prednostna naloga organizirana pomoč starejšim v različnih oblikah pomoči na domu. Na nacionalnem nivoju potekajo tudi druge aktivnosti: pomoč tujini (letos Aleksincu), letovanje socialno ogroženih otrok in družin, razdeljevanje šolskih potrebščin, dobrodelna akcija Dobrota opogumlja in dobrodelni koncert Klic dobrote.

Sodelujte v dobrodelni akciji Slovenske karitas

Dobrota opogumlja

Vaša dobrota vrača upanje ljudem v stiski.

Karitas

Tel.: (01) 23 23 186
www.karitas.si

Najdete nas v Oglasni pošti.
Prinese vam jo Vaš poštar med 12. in 14. septembrom.

Slovenska karitas tudi v letošnjem letu organizira dobrodelno akcijo Dobrota opogumlja, v kateri bomo z zgibanko in položnico prek Oglasne pošte nagovorili vsa gospodinjstva v Sloveniji.

Zbrana sredstva bodo tudi letos namenjena pomoči družinam in otrokom, starejšim, zasvojenim, materam v stiski ter ženskam – žrtvam nasilja. Pomoč bo razdeljena v Sloveniji.

KUD Jožef Košič iz Bogojine IZJEMEN USPEH FOLKLORISTOV

Mladim folkloristom iz Bogojine je v nekaj letih uspelo tisto, o čemer nekatere skupine plesalcev sanjajo leta in leta ... Svoje plesne nastope so uspeli izpopolniti do te mere, da so se uvrstili na najpomembnejšo državno revijo – folklorni festival v Beltincih. S tem pa so si na stežaj odprli vrata tudi za nastope in podobne revije v tujini.

Folklorno skupino pri Kulturno umetniškem društvu (KUD) Jožef Košič sestavlja osem plesnih parov, v glavnem iz Bogojine, le nekaj jih je iz bližnje okolice. Z dušo in srcem jo vodi Matjaž Cerovšek. Skupina se je v preteklih letih naučila večino klasičnih prekmurskih plesov, že konec lanskega leta so se v okviru zimske folklorne delavnice lotili šestih goriških

stivalu v Beltincih. Sicer pa so se s svojimi nastopi predstavili na številnih kulturnih prireditvah, srečali smo jih v številnih krajih naše občine in drugod; toplo so jih sprejeli v Porabju na Madžarskem.

Svojo bogato letošnjo plesno sezono bo bogojinska skupina zaključila s folklornim večerom v kulturni dvorani v Bogojini, ki ga v okviru letošnjih Košičevih dne-

Folklorna skupina
KUD Jožef Košič
na folklornem festivalu
v Beltincih.

plesov. Ples z naslovi *Ponjave šivati*, *Mat police pečejo*, *Mrkevca*, *Geremberoužem*, *Super polka* in *Gorički valček* so v preteklosti plesali zlasti v okolici Gornjih Petrovec, Šalovec in Markovec.

Po besedah vodje skupine so mladi bogojinski folkloristi plesne korake omenjenih goriških plesov izpopolnjevali tudi na spomladanskih skupnih vajah na Debelem rtiču v slovenskem Primorju. Že takrat so bili seznanjeni z izborom selektorja na območnem tekmovanju folklornih skupin v Šalovcih: skupina se je namreč skupaj s folklorno skupino iz Moščanec uvrstila na nadaljnje tekmovanje. Izjemen nastop na medregijskem srečanju folklornih skupin v Gornji Radgoni jim je pomenil uresničitev največjega cilja ljubiteljskih plesalcev: sodelovanje na državni reviji, na folklornem fe-

vov pripravljajo za soboto, 22. septembra. Na večer so povabili tudi folklorne skupine iz Porabja in Pomurja.

Kot zagotavlja Matjaž Cerovšek, pa časa za počitek ne bo. Folklorno skupino čaka že na jesen nova plesna delavnica, tokrat bodo na sporedu porabski plesi. Pomagali jim bodo kolegi iz folklorne skupine iz Porabja.

»Naše želje se ne končajo zgolj pri uspešnih nastopih. Da bi bili čimbolj prepoznavni, si prizadevamo pridobiti svojo informativno stran na internetu, kar pa ne bo pripomoglo le k naši boljši prepoznavnosti, temveč bo imelo pozitiven vpliv tudi na uspešnosti našega dela,« pravi ambiciozni predsednik KUD Jožef Košič Matjaž Cerovšek.

Geza Grabar

TIC MORAVSKE TOPLICE PROGRAM PRIREDITEV

SEPTEMBER

15.09. 5. REKREATIVNI KOLESARSKI MARATON »TERME 3000«

informacije: OŠZ M. Toplice

Branko Recek (02) 538 1440

Jože Škerlak (02) 538 1426

22. 09. FOLKLORNI VEČER BOGOJINA

KUD »Jožef Košič« Bogojina

Matjaž Cerovšek (02) 547 91 01

30. 09. NOČNI TURNIR V MALEM NOGOMETU

NA ASFALTU SEBEBORCI

KMN Sebeborci Franc Kreft (02) 548 1113

OKTOBER

LITERARNI VEČER

PREDSTAVITEV AVTOBIOGRAFIJE KAROLINE

KOLMANIČ, MORAVSKE TOPLICE

Hotel VIVAT M. Toplice

Helena Dimić (02) 538 21 00

DRŽAVNO KLUBSKO TEKMOVANJE

ROTWEILERJEV SEBEBORCI

ŠKD Goričko Sebeborci Vlado Škerlak (02) 548 11 01

NOVEMBER

8. 11. MARTINOVANJE MORAVSKE TOPLICE

Zdravilišče Moravske Toplice

Stanko Lipaj (02) 512 22 569.–10. 11 ODPRTO

PRVENSTVO V ŠAHU

IVANOVCI Občinska športna zveza Mor. Toplice

Branko Recek (02) 5381440

10. 11. MARTINOV POHOD

MORAVSKE TOPLICE-SUHI VRH TIC Moravske

Toplice, OŠZ M. Toplice, TD Moravci M. Toplice

Mateja Pajalić (02) 538 1520

Branko Recek (02) 538 1440

Janež Čarni (02) 538 1286, 041 407 519

18. 11. MARTINOVANJE SELO

KTD Betlehem Selo Zarja Vučkici (02) 544 10 91

DECEMBER

SREČANJE GASILSKIH VETERANOV

Občinska gasilska zveza M. Toplice

Majda Lipič (02) 538 15 00

IZBOR ŠPORTNIKOV IN EKIP LETA V OBČINI

M. TOPLICE OŠZ M. Toplice

Branko Recek (02) 538 1440

Geza Grabar 041 343 513

16. 12. SREČANJE ODRASLIH PEVSKIH

ZBOROV BOGOJINA

KUD »Jožef Košič« Bogojina

Matjaž Cerovšek (02) 547 91 01

30. 12. BOŽIČNO-NOVOLETNI TURNIR V

STRELJANJU S SERIJSKO ZRAČNO PUŠKO

SEBEBORCI

SD Sebeborci Vladimir Škerlak (02) 548 11 01

31. 12. SILVESTROVANJE V HOTELU VIVAT,

MORAVSKE TOPLICE Hotel VIVAT M. Toplice

Helena Dimić (02) 538 21 00

31. 12. SILVESTROVANJE MORAVSKE TOPLICE

Zdravilišče M. Toplice

Viktor Vlaj (02) 512 22 50

31. 12. SILVESTROVANJE FILOVCI

Društvo Gaj Jože Gutman (02) 54 71 248

31. 12. SILVESTROVANJE NA PROSTEM

SEBEBORCI PGD Sebeborci

Slavko Škerlak (02) 548 1086

LIPNICA 2001 IN 2002

Naslednja številka Lipnice izide v decembru 2001.

Za leto 2002 predvidevamo izid šestih števil / naslednjih mesecih: februar, april, junij, avgust, september / oktober (predvolilna), november / december (predvidoma med 20. in 30. v mesecu, razen decembrske številke, ki izide prej).

Vabim vas, da s svojimi poročili, mnenji, vprašanji, pripombami sodelujete pri oblikovanju vsebine. Obveščajte nas o dogajanju v va-

šem kraju. Prispevke oddajte v tajništvo občine do 5. v mesecu, ko izide Lipnica, za decembrsko številko do 28. novembra 2001.

Lipnica bo po sklepu izdajateljskega sveta z naslednjo številko začela objavljati **komercialne oglase** (oglas, reklamna sporočila, voščilnice ...). Cenik oglasov bo sprejel izdajateljski svet do srede novembra 2001 in ga bo po tem datumu mogoče dobiti na sedežu občine. Vabljeni k oglaševanju!

Urednik

LIPNICA – glasilo Občine Moravske Toplice • izdajateljski svet: Janež Čarni, Alojz Glavač, Geza Grabar, Nada Lutarič (predsednica), Franc Nežič, Tibor Vöröš, Vlado Vučkici • ureja uredniški odbor v sestavi: Geza Grabar, Bojan Peček, Ludvik Sočič (odgovorni urednik) • administrativna opravila: Marjanca Granfol • prelom in fotoliti: Atelje Antolin • tisk: Solidarnost Murska Sobota, september 2001 • Lipnica ni naprodaj – vsako-gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice – telefon 02 / 538 15 00, 548 17 65, 548 181 10, faks: 02 / 538 15 02, E-mail: obcina.moravsketoplice@moj.net – internet: www.moravske-toplice.si